

10. ΚΟΡΙΝΝΑ ΚΑΙ ΠΙΝΔΑΡΟΣ*

Μένει τὸ θεῖον ἱερὸν παρὲν φρενί. (Αἰσχύλ. Ἀγαμέμν.)

Ἦτον ἡμέρα τοῦ Μαΐου, γλυκὰ τὰ φέγγη ἀνοίγουν,
 Ἀπρίλης φεύγει ὁ δρασερός, πρωτομαχία φωτίζει·
 ὅλος τῆς Θήβας ὁ λαὸς περίχαρος ζυπνᾷ·
 στὰ περιβόλια τοῦ ναοῦ θεᾶς τῆς Ἀφροδίτης
 ἔμελλε νέος καὶ μιὰ νῆα γλυκοτραγουδήσουν,
 νὰ στήσουν πόλεμο τιμῆς, νὰ πάρουν τὸ στεφάνι.
 Ἦς ξανθῆς ἦταν τῆς θεᾶς μεγάλη εὐρτή της,
 καὶ διὰ ν' ἀρέσουν τῆς θεᾶς πολῖτες, ἱερατεῖο
 ὄρισαν κάλλους κι ἔρωτος τὸν ἔπαινον νὰ ψάλλουν.
 Τὸν κάλλιο ψάλτη ἐπτάπατρι κορώνη θὰ στολίσαι.
 Μέσα στὰ ρόδα καὶ μυρτιᾶς θὰ λάμπουν τὰ πετράδια.
 Ἀπ' τὴν Τανάγρα μὲ ἀργυρὴ λύρα χρυσή στὸ χέρι
 ἦλθε γλυκόφωνη, ξανθή, ἡ ὁμορφονιά Κορίννα·
 ἡλίου ἀχτινοβολή ἦταν τὰ μαῦρα μάτια,
 τριαντάφυλλο τὸ ἀχεῖλι της, κρίνα τὸ πρόσωπό της.
 Ἀντίμαχος τραγουδιστῆς τῆς μαυρομάτας νέας
 ἦτον τῆς Θήβας νῦν βλαστός, Πίνδαρος τ' ἑνομά του·
 ἦτον τῆς νῆας παιδιώτερος, εἶχε μεγάλο πνεῦμα,
 ἀλλ' ἀπὸ χάρι κι εὐμορφιά γυμνὸ τὸ πρόσωπό του.
 Σὺν ἐκαθήσαν στὰ θρόνιά οἱ τρεῖς ποὺ θὰ τοὺς κρίνουν,
 ἔδωσαν τοῦ παλληκαριοῦ νὰ πρωτοτραγουδήσει.
 Μὲ κτυποκάρδι ἀρχίνησε ὁ νέος τὸ τραγούδι,
 τοῦ κάλλους καὶ τοῦ ἔρωτος τὴν δύναμη νὰ ψάλλει.
 Οἱ νέοι συνομήλικες, τῆς γειτονιάς του οἱ νέες
 θάρρος, ψυχὴ τοῦ δίνανε νὰ πάρει τὸ στεφάνι·
 ἡ λύρα του ἐσυντρόφειε τὸ μέλος τῆς φωνῆς του.
 «Ἐρωτα, ποὺ τὲς τρυφερὲς τῶν νέων καρδιᾶς μαραίνεις,
 ποὺ τῆς στεριᾶς καὶ τοῦ γιγαλοῦ τοξεύεις τὰ θηρία,
 αἰχμαλωτίζεις καὶ θεοὺς στής εὐμορφιάς τοὺς πόθους !
 Νιὸ παλληκάρι ἐπλήγωσες στήν ξακουσμένη Ἀθήνα,
 κοράσιο δεκαοκτὼ χρονῶν ἀγάπησεν ὁ νέος·
 ἦσανε κόρη στρατηγοῦ, φτωχὸ παιδί αὐτὸς ἦτον,

* Πρωτοδημοσιεύτηκε ἀπὸ τὸν Γ. Τερτσέτη στὸ φυλλάδιο «Λόγος» τῆς 25 Μαρτίου 1855. Οἱ Γάμοι τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Κορίννα καὶ Πίνδαρος. Ἐκδίδονται ὑπὸ Χ. Ν. Φιλαδελφείως. (Παρά τῇ Πύλῃ τῆς Ἀγορᾶς, ἀριθ. 420) 1856., σχῆμα ὁγδοῦ, σσ. 104. Τὸ ποίημα στίς σσ. 75-104. Στὴ σ. 67, κάτω ἀπὸ τὸν τίτλο τοῦ ποιήματος : «...Πολυποννασιεὶ λαλεῦμεν, / Δωρίσδεν δ' ἔξιστι, δοκῶ, τοῖς Δωριέεσσιν. (Θεοκρ. εἰδ. ΙΕ') Στὴ σ. 68 : «Ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὴν ἐκθεσιν της σελ. 5 ἀπέδωκε τὰ πρωτεῖα εἰς τὸ ποιημάτιον «Κορίννα καὶ Πίνδαρος» ὡς πρὸς τὸ ἐπιθαλάμιον τῶν Μακεδόνων· προθυμοποιούμεναι πρὸς εὐχαρίστησίν της νὰ τὸ δημοσιεύσῃ. Στὴ σ. 73, ὕστερ' ἀπὸ τὰ «Προλεγόμενα. Ἐκφωνήεντα ἐν τῷ ἀναγνωστηρίῳ τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς κατὰ τὸ ἔτος 1858» (βλ. Περζά, ἀριθ. 30). «Εἰδοποιήσεις εἰς τὸν ἀναγνώστην. Τὸ ποιημάτιον θεωρεῖται συντρυφευμένον μὲ δύο εἰκονογραφίας, εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ εἰς τὸ τέλος. Ἡ πρώτη παριστάνει κῆπον καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ ναὸν τῆς Ἀφροδίτης, καθίσματα, ἐνθα κάθηται λαὸς, καὶ ὀρόνους τριῶν δικαστῶν καθημένων· τὸν Πίνδαρον καὶ τὴν Κορίνναν, κρατοῦντας λύραν εἰς τὰς χεῖρας. Φαίνονται δὲ διάφορα κτίρια τῆς πόλεως τῶν Θηβῶν, ὁ ποταμὸς Ἰσμηνός, καὶ εἰς μίαν τῶν θυρῶν ἐπιγραφὴ «Πύλη Ἠλέκτρας». Ἡ ἐπὶ τέλος εἰκονογραφία παριστάνει τὴν νέαν τῶν Ἀθηναίων πόλιν καὶ λαίψαν τῆς ἀρχαίας. Εἰς ταύτην φαίνεται ὁ Παρθενών, τὸ παλάτιον τοῦ Ὁμήρου, ὁδοὶ Σοφοκλέους, Βύρωνος καὶ Μισούλη, τὸ Πανεπιστήμιον καὶ λαὸς πολλὸς ἔνδον καὶ ἔξωθεν αὐτοῦ· εἰς τὸν ἄερα ἄνωθεν τῆς πόλεως κυματίζει πανία, φέρουσιν ἐπιγραφὴν «ἡ 25 Μαρτίου». Καῖνται δὲ πρὸς μάρμαρα ἀρχαῖα μ' ἐπιγραφὰς «Βοιωτὸς Ἐλέων»· «Τὸ Ἀγνώστου Θεῶ». Φαίνεται πρὸς ταῦτοις θάλασσαν καὶ πέραν πόλιν μ' ἐπιγραφὴν «Τεργέστιον».

καὶ νὰ τὴν πάρει ἀδύνατο· βουνοῦ χαμοβιολέτα
δενδροῦ ψηλοῦ τὴν κορυφὴ νὰ σθᾶσει ὥς ἀπελπιέται.
"Λεσσι τό 'χε καὶ χαρὰ τῷμορφο παλληκάρι,
στά πανηγύρια, στοὺς ναοὺς τὴν ποθητὴ νὰ βλέπει·
σὺν τὲς μαννάδες τὰ παιδιὰ τ' ἀνήλικα ἀκολουθοῦνε,
στά ἔχνη τῆς ἀγάπης του ἦτανε πάντα ὁ νέος.
Μήνας ἐμπῆκε θεριστῆς καὶ στὸ παραθαλάσσιο,
ἔπαι ποτάμι καὶ γιαλὸς σμίγουνε τὰ νερά τους,
πάνε κοράσια ἀνύπανδρα, γυναῖκες πανῆρεμένες,
γιορτάζουνε τὴν Δῆμητρα ἡμερονύχτια τρία·
πᾶν τὰ κοράσια τὰ ξανθὰ, πᾶνε κι οἱ μαυρομάτες,
μόν' Ἀθηναῖος δὲν πατεῖ σ' ἐκεῖνα τ' ἀκρογιάλια.
Ὁ νιὸς γυναῖκια ἐνδύθηκε, μοιάζει κοράσι ὠραῖο,
τὸ κάλλος τῆς ἀγάπης του μέρα καὶ νύχτα βλέπει.
Τὴν νύχτα, στά χαράματα τῆς τρίτης τῆς ἡμέρας,
σὺν μὲ φτερά μονόξυλο χύνεται στ' ἀκρογιάλι,
καὶ μὲ κουπί καὶ μὲ πανὶ τὸ μαῦρο κύμα σχίζει·
ἦτον ληστήδες τοῦ γιαλοῦ, καὶ τὰ κοράσια ἐπῆραν·
σ' ἐρημονήσι ἀράζανε, καὶ τὴν στεριά πατοῦνε.
Ἵπνος, τοῦ Χάρου ἀδελφός, πλκκώνει τοὺς ληστήδες·
κοιμοῦντ' ἀμέριμνοι κακοῦ στὸ δροσερὸ ἀκρογιάλι.
Ὁ νιὸς τὲς κόρες, ποὺ ἔκλαιγαν, μαζώνει καὶ τὲς λέγει·
· "Ὅ,τι θὰ κάμω, κάμετε, θηριοῦ ψυχὴ ἐνδυθῆτε·
τὴν Ἀθηνᾶ καὶ Ἑρωτα βύθθεια σας καλεῖτε.
· Τὸν καπετάνιο σὺν ἀρνὶ στὸν ὕπνον του τὸν σφάζει·
οἱ νιὲς τοὺς ἄλλους ἔσφαξαν στοῦ ὕπνου τὴν γλυκάδα,
αἷμα καὶ θάλασσα βαρεῖ στὸ ἀραμένο πλοῖο.
Τὲς νιὲς ἀφήνει στὸ νησί, πάει στὴν Ἀθήνα ὁ νέος·
καλεῖ νὰ τὸν ἀκούσουνε λαὸν καὶ μεγιστάνες.
· "Ὡ Ἀθηναῖοι τοὺς πόνους σας θὰ ἰάνω τῆς ψυχῆς σας·
τὸ ποῦ εἶναι τὰ κοράσια σας κι οἱ μάννες τῶν παιδιῶν σας
ξέρω, καὶ θέλω σᾶς τὸ εἰπεῖ, κι ἐμένα ν' ἀκολουθήσετε.
Ἀλλὰ ζητῶ ποῦ ὁ λαὸς μ' ὄρκον του νὰ μοῦ τάξει,
τοῦ πρώτου σας τοῦ στρατηγοῦ τὸ τρυφερὸ κοράσιο,
νύμφη μου, γλυκειὰ σύζυγο στὸ σπῖτι μου νὰ πάρω.
Δὲν εἶμαι κόρη ἐγὼ ξανθὴ, οὐδὲ μαυροματωσά,
μὴ σᾶς γελᾷ τὸ φόρεμα, ἔρωτας μ' ἔχει ἐνδύσει·
τὸ ἥνομά μου Ὑμέναιος, μὲ σᾶς τὸν κύρη¹ βλέπω·
στάζει ἀπὸ τὸ χέρι μου τὸ αἷμα τῶν ληστιάδων,
τὲς κόρες σας ἐδίδαξα φόνου, θανάτων ἔργα.
—Βάνουν καράβια στὸν γιαλὸ· γιαλὸς καὶ κύμ' ἀφρίζει·
πᾶνε... τὲς νέες ἤφεραν ἀπὸ τὸ ῥημονήσι,
τοὺς γάμους πανηγύρισαν τοῦ νέου καὶ τῆς νέας·
χαρὰ, ἡ χώρα, καὶ χοροὺς, μύρια βαρεῖ παιγνίδια.
Ἰλθ' ἀπὸ τότε παλαιὸ συνήθιο στὴν Ἑλλάδα,
καὶ ἦταν φωτίζει νιόνυμφους ξανθὸς ἀποσπερίτης,
καὶ σὺν νυχτώσει, ἡ συνοδεία παίρνει γκιμβρὸ καὶ νύμφη·
χίλιες λαμπάδες φέγγουνε, κι ἡ νύχτα μοιάζει ἡμέρα·
ἀργὰ στὴν μέση περπατεῖ κλαῖμένο τὸ κοράσιο·

1. Τὸν πατέρα του δεικνύων εἰς τὴν ὁμήγουριν τῶν Ἀθηναίων.

κρατοῖν τὸ χεῖρ τοῦ γαμβροῦ σύντροφα παλληκάρια·
τὰ ἀγόρια τὰ γλυκόφωνα, Ἵμέναι', Ἵμέναιε ψάλλουν,
Ἵμέναιε, ψάλλουν τὰ παιδιὰ, καὶ ἀντιλαλοῦν τ' ἀηδόνια».
Πίνδαρος σὰν ἀπόσωσε καὶ εἶπε τὸ τραγούδι,
ἡ λύρα ἀκούσθηκε ἡ χρυσὴ τῆς εὐμορφῆς Κορίννας·
τὸ χεῖλι τὸ γλυκόφωνο ἀρχίνησε νὰ λέγει·
«Ἀκούσετε κι εἰς μία νιὰ τοῦ Ἑρώτος τὴν χάρη.
Βασίλισσα βασιλεὺς σ' ἔλαγν τὴν Θεσσαλία,
ποῦ ἔχει τοὺς δαφνοστόλιστους κάμπους καὶ τὸ ποτάμι,
ποῦ τὰ νερά του στὸ γιαλὸ χύνει μ' ἀνθοὺς καὶ ρόδα·
ἀνδρόγυνο ἦταν ζήλευτὴ αὐτὴ καὶ ὁ βασιλεὺς·
οἱ Χάρες καὶ ὁ Ἑρώτας τοὺς εἶχε ταιριασμένους
καὶ στὴν ἀγάπῃ τῆς καρδιᾶς, στὰ νιάτα καὶ στὸ κάλλος,
ἔκαμαν κι εὐμορφα παιδιὰ, ὥσάν τ' ἀφράτα μῆλα.
Ὁ βασιλεὺς ἀρρώστησε, Χάρος τὸν κινδυνεύει.
ἡ χρυσὴ τρέμει νὰ κοπεῖ κλωστή τῆς νιότητός του.
ἦλθε χρησμὸς ἀπ' τοὺς Δελφούς, ἦλθε χρησμὸς καὶ λέγει
—Οἱ μοῖρες στέργουν νὰ χαρεῖ τὰ νιάτα του ὁ νέος,
ἂν ἄλλος πάρει θάνατο, καὶ ἴδῃ τ' ἀνήλιο χῶμα,
ἢ παλληκάρι, ἢ γέροντας, κοράσιο, ἢ πικρὸν ἐμμένῃ».
Οἱ φίλοι του ἀποσύρθηκαν, κανεὶς μιλίᾳ δὲν βγάνει.
Μάννα γονιὸς του θλίβονται, ἀλλ' ἀγαποῦν τὸ ἥλιο,
τοῦ ἥλιου νὰ ὑστερηθοῦν δὲν στέργουν τὰ ἀκτῖνες.
Ἀλλ' ἡ βασίλισσα πιστὴ στοῦ ἔρωτος τὴν φλόγα,
ἀγκυλιастὰ τὰ τέκνα τῆς λέγει στὸν σύζυγόν της·
βρογχή, βρογχή, τὰ ῥάκρυα τῆς ραντίζουν τὰ παιδιὰ της·
Λάβε, σ' ἀφήνω τὰ παιδιὰ, κόρη καὶ ἀγόρια δύο,
κι ἐγὼ στὸν Ἄδῃ εἰς διαβῶ, στ' ἀνήλιο τὸ σκοτάδι·
σὰν τὰ θωρεῖς θυμίζου μοι, σὰν τὰ θωρεῖς νὰ κλαίεις·
καὶ ἂν πάρεις ἄλλῃ ὁμορφονιά, ἴδὲς μὴν τὰ πικραίνειν.
Δὲν στέργει ὁ νιὸς τὴν ἀλλαγὴν, Χάρος πικραχλιέται·
οἱ μοῖρες δὲν ξεγράφουνε τὸν λόγον τῆς Ἀλκίστης,
καὶ ἦλθεν ὁ Χάρος, μάρανε τὴν εὐμορφὴν πρόσωπό της.
Στὸν τάφο ποῦ τὴν πῆγαιναν μὲ θρηνοδίαν τοῦ κόσμου,
ἄνδρας Θηβαῖος, ἥρωας πάνου στὸ μνήμα ἰφάνη,
μάννας Ἀργεῖτισσας υἱός, στὴν Θήβᾳ γεννημένο·
κρατε σὰν αὐτὴ καὶ σπαθί, βαστᾷ βαρὺ κοντάρι,
τὸν Χάρον ἐπολέμησε· στὰ μαρμαρένια ἁλώνια·
στοῦ ἥλιου τὸ βασίλειον στὴν γῆν τὸν γονατίζει·
καὶ ἀφεῖ τὸν Χάρο ἐνίκησε, ἡ ὁμορφονιά ἀσπότην·
λάμπει τὸ κάλλος τῆς ζωῆς τῆς γυναικὸς στὰ μάτια.
Χαίρου, εἰ Θήβᾳ ξακουστὴ, μὲ τὸ γενναῖο σου τέκνο!».

Χαρὰ κυριεύει τὸν λαόν καὶ ἀπὸ τὰ δύο τραγούδια,
καὶ τῆς Κορίννας ὁμοιάζε θὰ πέσει τὸ στεφάνι.
Ἀλλ' οἱ κριτάδες καὶ οἱ τρεῖς, χαρὰ νὰ δώσουν νέα,
εἶπν, ὅτ' εἶναι ἀμφιβολιά, κι ἄλλα νὰ ποῦν τραγούδια.
Ὁ Πίνδαρος ἀρχίνησε: «Θεά, Ἀφροδίτη, λέγει,
ἔχει ἐσύ, ποῦ ἔρωτα χύνεις διὰ μαῦρα μάτια,
διὰ χεῖλῃ ροδοκόκκινα, διὰ μάγουλο χιονάτο,
καὶ ἀπ' τὸν ἀφρὸ τῆς θάλασσας Θεά ξανθὴ ἐγεννήθης,

ἀλλὰ ἰσὺ, ποῦ τὲς ψυχὲς καίς διὰ μεγάλα ἔργα,
 τὸ τέλος σου ὄχι ἡδονή, οὐτ' εὐμορφιὰ προσώπου,
 οὔτε στολίδια τοῦ κορμιοῦ χρυσοκυματισμένα,
 καὶ φῶς ἀγνὸ ἐγεννήθηκες ἀπὸ τὸ φῶς τῆς μέρας·
 θεοὶ καὶ ἄνθρωποι σὲ καλοῖν οὐράνιον Ἀφροδίτη·
 ἀπὸ τὸ κάλλος σου, ὦ θεά, καὶ ὁ Κόδρος ἔχει ἀνάψει·
 ρίχνει τὴν χρυσούφαντη γλαυῦδα τοῦ κορμιοῦ του,
 ἀφήνει τὸ βασιλικὸ σκῆπτρο καὶ τὴν κορώναν·
 βλάχικη σάρκα φόρεσε, τὸ κλαδευτήρι ζώνει,
 θυμάρια, ξύλα τῆς φωτιᾶς ἐθέριζε στοὺς κάμπους.
 Ἀπ' τὰ τσατήρια τῶν ἐχθρῶν δύο στρατιῶτες βγαίνουν,
 πᾶνε, τοῦ Κόδρου καὶ μιλοῦν, τὸν Κόδρον ἐρωτᾶνε·
 τὸ πότες θὰ παραδοθεῖ τῶν Ἀθηῶν ἡ πόλις,
 ἢ ἄλυσοδέσουν τὰ παιδιὰ, τὲς εὐμορφες γυναῖκες.
 Ὁ Κόδρος ἀγριοκοίταξε τοὺς δύο τοὺς στρατιώτας·
 —μὰ αὐτὸ τὸ κλαδευτήρι μου, ποῦ θὰ σᾶς θανατώσει,
 θεὸς νὰ σᾶς πάρει τὴν ζωὴν, σὺν κόβῳ τὰ θυμάρια,
 στὲς νιές τὲς Ἀθηναῖσες τὸ χέρι δὲν θ' ἀπλώστε·
 ἐδῶ ἱεράκια τ' οὐρανοῦ θὰ φᾶνε τὰ κορμιά σας».·
 —Ἐξεσπαθώσαν τὰ σπαθιά καὶ οἱ δύο Πελοποννήσιοι·
 τὸ κλαδευτήρι στὴν καρδιά ἐπλήγωσε τὸν ἕνα,
 ὁ ἄλλος χώνει τὸ σπαθί τοῦ βασιλιᾶ στὴν μέση·
 τὸ αἷμα του στῶ Ἰλισσοῦ τὸ κύμα πάει καὶ σμίγει,
 ὁ ποταμὸς κοκκίνησε καὶ εὐμορφ' ἀκρογιάλι.
 Θύρα τῆς χώρας ἀνοιξε καὶ κήρυκας προβαίνει·
 πάει στοὺς ἐχθρούς, πάει καὶ μιλεῖ στὸν ἀρχιστράτηγόν τους·
 τοῦ βασιλέως τὸ λείψανον ἤλθομεν νὰ μᾶς δώστε,
 διὰ νὰ τοῦ κάμουμε τιμές, νὰ θάψουμεν ὡς πρέπει·
 κι ἡμεῖς καὶ σεῖς τὸ ξέρετε ὁ θεῖος χρησμὸς τί εἶπε.
 Φύγετε γλήγορ' ἀπὸ δῶ, ἢ μείνετε καὶ θνῆ θέλτε,
 τοῦ βασιλιᾶ μας τὴν θαντὴ καὶ σεῖς ν' ἀκολουθήστε.
 Σύγνεφο λύπης πλάκωσε στράτευμα καὶ ἀρχηγούς του
 ἐδώσανε τὸ λείψανο, καὶ στὰ Ξαμίλια φεύγουν.
 Τῆς εὐμορφίᾳς σου ἐραστῆς, οὐράνια μου Ἀφροδίτη,
 δὲν εἶδε ὁ Κόδρος θάνατο διὰ μάτια καὶ διὰ φρύδια·
 ἀλλὰ τὸ πνεῦμα σου, ὦ θεά, τὸ πνεῦμα του ἔχει ἀγιάσει.
 Τὸ χέρι τὸ βασιλικὸ κρατεῖ χρυσὸ ποτήρι,
 μέσκα τὸ αἷμα του ἔχυσε,—Πιέ, τῆς πατρίδος, λέγει,
 κέρασμα πιὲ τὸ αἷμα μου, ποτήρι ἐλευθερίας».·
 —Θεά μου φωτογέννητη ! φῶς πνεύματος χαρίζεις».·
 Ἡ Κόρινν' ἀποκρίθηκε καὶ αὐτὴ μὲ νέο τραγούδι :
 Νέε τῆς Θήβας, φαίνεται καὶ ἄλλον ψαλμὸν δὲν ξεύρεις,
 παρὰ τὰ ἐπαινέματα νὰ λὲς τῶν Ἀθηναίων.
 Θηβαῖοι ποῦ μ' ἀκούετε, θέλω—διὰτὶ φοβοῦμαι
 μήνα καὶ ἡ εὐμορφὴ θεά, τῆς ἡδονῆς μητέρα,
 ποῦ ἀγρυπνιᾷς γλυκειᾶς νυκτὸς ὀρέγεται καὶ ἀγάπες,
 μήνα μ' ἐμᾶς καὶ ὀργισθεῖ τοῦ νέου διὰ τὸ τραγούδι,
 θέλω νὰ εἰπῶ, πῶς κι ἡ θεά ἐρωτοπληγωμένη
 στὲς κορυφὲς ἱηλοῦ βουνοῦ μὲ υἱὸ βοσκὸ ἐκουμήθη·
 Ἀγχίστης εἶχε τ' ὄνομα, βασιλικὸ κλωνάρι,
 στῆς γλωρῆς Ἰδας τὲς ποδιές ἔβασκε τὰ κοπάδια·

Θεά τὸν εἶδε καὶ ἄναξ, πόθος πολὺς τὴν καίει·
 πῆγε στήν Κύπρην καὶ ἔκλεισε τὰς θύρας τοῦ ναοῦ της,
 οἱ χάρες τὴν ἐλούσανε καὶ τὴν μορφοποιῶσαν·
 πῆρε τοὺς κάμπους, τὰ βουνά, ἴσκιον στήν "Ἰδα πάει·
 τ' ἄγρια θηρία στὸν δρόμον της, καὶ οἱ ἄετοί ἀπ' τὰ δάση
 συναπαντοῦσαν τὴν Θεά, καὶ χαίρονταν καὶ ἐκεῖνα.
 ταῖρι μὲ ταῖρι στές φιλίᾳ καὶ στές σπηλιᾳ τοὺς σμίγουν.
 μεσημεριάτικη κρατεῖ τὸ ὕψος ἡσυχία.
 τὰ πρόβατα σταλιάζουνε καὶ οἱ βοσκοὶ κοιμῶνται.
 Ἀπὸ τοὺς ἄλλους χωριστός, σ' εὐμορφο κορροβούνι
 Ἀγχίσης ἐκίθριζε δένδρου ὤηλοῦ στήν ἴσκιον,
 πουλιὰ καὶ ἀηδόνια στὰ κλαδιὰ τὸν ἦχον τοῦ ἀκλουθοῦσαν·
 κοράσιο ἀνὺπανδρου ἡ Θεά τοῦ ἐξεφανερώθη,
 μήνα τὴν ἑεῖ ὥσάν Θεά, καὶ φοβηθεῖ ἡ νέος·
 ἀλλὰ τὸ κάλλος τῶν ματιῶν φέγγος περισσὸν ρίχνει,
 τὰς εὐωδίᾳς τοῦ κέρφου της ἡ τραχηλιὰ δὲν κρύπτει.
 Ἀφοῦ τὴν εἶδε, τῆς μιλεῖ ὁ εὐτυχισμένος νέος,
 - ἂν εἶσαι ἀπὸ τὰς Νάριτες ἢ ὁμορφότερή τους,
 (διὰτὶ δὲν μοιάζεις γέννημα θνητῆς μητρὸς νὰ εἶσαι),
 ἂν εἶσαι ἢ Ἀρτέμιδα, ἢ ἡ ξανθὴ Ἀφροδίτη,
 χαῖρε, Θεά, ποῦ ἐτίμησες τὰ μάτια μου καὶ σ' εἶδαν·
 δὸς μου νὰ γένω ξακουστός ἄνδρας εἰς τὴν φυλὴν μου·
 μόλις τὸ γένι μου ἄνθῃσι, νὰ ζήσω, δὸς μου χάρε,
 τιμὴ καὶ δόξα στοὺς λαοὺς νὰ ἔχει τ' ὄνομά μου.
 δὸς μου γυναῖκα ὁμορφονιά καὶ τέκνα νὰ μοῦ μοιάζουν,
 καὶ γὰρ στὸ χῶμα ποῦ πατεῖς λαμπρὸν βωμὸν θὰ στήσω,
 θυμιάματα, τριαντάφυλλα συχνὰ θὰ τὸν στολίζω».

—Θεά δὲν εἶμαι, μὲν τὸ λέει, τοῦ λέγ' ἡ Ἀφροδίτη,
 μάννα θνητὴ μ' ἐγέννησε καὶ βασιλιάς πατέρας·
 εἰς τὴν Φρυγίᾳ γεννήθηκα, μ' ἀνάστησε ἡ Τρωάδα·
 γνωρίζω καὶ τὴν γλώσσαν σας, ὥσάν τὴν ἐδικήν μου·
 κοράσια εἶμαστε πολλὰ ἔξω στὰ περιβόλια,
 στ' ἀλώνια ἐχορεύαμε, κόσμος πολὺς μᾶς βλέπει·
 ἦλθ' Ἀργειφόντης ὁ Θεός, ἔρχεται καὶ μὲ παίρνει·
 μ' ἐχώρισε τῆς συνοδειᾶς, μ' ἐπῆρε στὸν ἄέρα·
 πρηγοῖα στὸ κλάμμα μου λόγια γλυκὰ μοῦ λέγει·
 —σὲ πάγω σύζυγ' ὁμορφῇ σ' ὁμορφο παλληκάρι,
 Ἀγχίσης ἔχει τ' ὄνομα, τέκνο καλῶν γονέων·
 σὺν σμίγει τὸ τριαντάφυλλο μὲ τὰ λευκὰ τὰ κρίνα,
 νὰ εὐμορφῇ, νιὸς εὐμορφος, καὶ σεῖς θὰ ταιριαστῇτε·
 τέκνα σὺν ἄστρο τ' οὐρανοῦ θὰ κάμετε καὶ οἱ δύο».

—Καὶ ἂν, ὁ Ἑρμῆς ὡς ἔλεγε, σὺ ὁ Ἀγχίσης εἶσαι,
 παρακαλῶ σε, ἄκουε με, παρακαλῶ μεγάλη.
 μὲν μοῦ φιλήσεις τὰ γλυκὰ τὰ μάτια οὔτε τὰ χεῖλη,
 ἂν σέβῃσαι τιμιότητα καὶ ἔπαινο τῶν ἀνθρώπων,
 καὶ σῦρε με στήν μάννα σου, στὰ γονικά σου πᾶμε,
 καὶ στεῖλε τοῦ πατέρα μου, δῶρα νὰ σὲ πραικήσει.
 Νὰ κάμουμε τοὺς γάμους μας στὰ σπίτια τῶν γονιῶν σου.

Κοράσιο ὁμορφομίλητο, ὁ νιὸς ἀπολογιέται,
 ἂν εἶναι ἀλήθεια καὶ Θεὸς ἐδῶ σὲ ἔχει φέρει,
 ἀγαπητὴ συμβία μου θὰ ζήσεις μετ' ἐμένα,

ἀλλὰ καὶ τ' ἔδου ἂν ἔμελλε νὰ ἰδῶ τὰ μαῦρα σπῆλια
 δὲν θὰ ἀφῆσω, ποῦ ἔδῳ, στήν σιγαλιά τῆς ὥρας,
 στὸν ἴσκιό τ' ὁμορφου δειλίου, μαζί με σέ, κοράσιό,
 τῆς νιότης καὶ τοῦ ἔρωτος νὰ μὴ γευθῶ τὰ δῶρα.
 Μὲ τὴν Θεὰ κοιμήθηκε, χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζει,
 πῶς ἦτον κάλλους ἡ Θεὰ καὶ τῶν ἐρώτων μάννα.
 Ὕπνος γλυκὺς ἐχύθηκε στὰ μέλη τοῦ κορμιοῦ του.
 Στοῦ Ἥλιου τὸ βασίλειμα καὶ στήν στερνὴ του ἀχτίνα
 ἡ Ἀφροδίτη ἐνδύθηκε, τὸ κάλλος τῆς ἀστράπτει,
 σὰν ὅταν μεγαλόχαρη ζεῖ με θεοὺς τοὺς ἄλλους.
 καὶ τὸν Ἀγχίση ξύπνησε, καὶ στέκει ὀρθή, τοῦ λέγει·
 «Ξύπνησ', Ἀγχίση, νὰ ἰδεῖς, ἂν κοιᾶζω τὸ κοράσιό,
 ποῦ Ἀργειφόντης ὁ θεὸς σοῦφερε ἐδῶ στὸ ἔρος·
 —Ἐκαῖνος σὰν ἐξύπνησε κι εἶδε θεᾶς τὰ κάλλη,
 με τὰς παλάμες του τὰς δὴ κρύβει τὸ πρόσωπό του·
 —Θεὰ σκληρή, μ' ἀδίκησες, τῆς ἀποκρίθη ὁ νέος,
 βλαμμένοι, χωρὶς δύναμιν, κι ἡμέρες ζοῦν ὀλίγες,
 ὅσοι μ' ἀθάνατες θεᾶς τύχει καὶ κοιμηθεῖνε.
 Θεὰ πῶς εἶσ' ἐνόησα, ἅμα σὲ πρωτοεἶδα,
 ἀλλὰ ἐσύ με γέλασες με πονηρὴ ὁμιλία.
 Μητέρα ἔπ' εἶσαι τοῦ ἔρωτος τὸ κάλλος σου τὸ δείχνει.
 Συνήθειο τόχεται οἱ Θεοὶ βλάβῃ θνητῶν νὰ εἴσθε.
 —Πάρε τὰ λόγια τὰ πικρά, τοῦ λέγ' ἡ Ἀφροδίτη,
 πάρε τὰ πίσω καὶ ἀπὸ με ποτὲ κακὸ δὲν θ' ἔχεις·
 στοὺς πάντες χρόνους θὰ στραφῶ, καὶ θὰ κρατῶ στὸ χέρι
 ξανθὸ ἀγόρι καὶ ὁμορφο, παιδί σου καὶ παιδί μου.
 Στὴν Ἥλιον πάρ' το, ἀνάθρεφ' το, νὰ δοξασθεῖ στὸν κόσμον.
 Στὴν πόλιν πρόσεχε ἂν σταθῇ κανεὶς καὶ σ' ἐρωτήσῃ,
 με ποῖα νεράϊδα τοῦ βουνοῦ, με ποῖο ξανθὸ κοράσιό
 χρυσὸν υἱὸν ἐγέννησες, πλάσμα χαριτωμένο,
 ἰδὲς καλὰ, μὴν καυχῆθῃς καὶ πεῖς τὸ ὄνομά μου,
 διὰτὶ ὁ Δίας μ' ἀστραπὲς καὶ με βροντὴ μεγάλη
 θὰ σχίσει γῆν καὶ οὐρανόν, νὰ ἰδεῖς τ' ἀνῆλιο χῶμα.
 Ἄν παρακούσεις, ξεῦρε το, δικό σου σφάλμα εἶναι.
 —Θηβαῖοι, με τὸ παράδειγμα Θεᾶς τῆς Ἀφροδίτης,
 μὴν ἀποστρέφεσθε ποτὲ τὰ ἐρωτικὰ παιγνίδια.
 Ἀπ' τὴν Θεὰ γεννήθηκεν ὁ φοβερός Αἰνείας·
 τὸ γένος του καὶ ἡ φυλὴ βασίλειο ἔχει στήν δύση,
 ὅπου ὁ Τιβρίς ποταμὸς γῆν εὐκαρπην ποτίζει·
 καὶ παλαιοὶ καθὼς μιλοῦν χρησμοὶ καὶ προφητεύουν,
 θὰ ἔλθουν ἐδῶ πολεμικὰ τέκνα του, ἀπογόνου·
 σέρνουν τὸν Χάρο στὰ σπαθιά, λαοὺς ἀλυσσοδένουν,
 καὶ τῆς Ἑλλάδος ὁ λαὸς γόνα σ' αὐτοὺς θὰ κλίνει.

Ὁ Πίνδαρος ὡς ἤκουσε τὰ λόγια τῆς Κορίννας
 τὰ στερινά της, ἔναψε, σὰν σίδηρο στ' ἄμῳ,
 ποῦ τοῦ χαλκιᾶ εἰς τὸ σφυρὶ σπινθοβολάει καὶ ἀστράπτει.
 —Τί φλυαρεῖς, τῆς φώναξε, ἀνθρώπια τραγουδίστρα;
 Ὅσο τὸν ἥλιος βλέπουνε Σπαρτιᾶται καὶ Ἀθηναῖοι,
 ἐχθρὸς ποτὲ δὲν θ' ἀξιώθεῖ ἀλλόφυλος ἢ ντόπιος,
 νὰ σύρει με τὴν ἄλυσσον φυλὴν τὴν Ἑλληνίδα·

ἥρωϊκὴ θρέφουν ψυχὴ σ' ἀνδρειωμένα στήθη·
 δὲν κυνηγοῦν τοὺς ἔρωτας, παχειὰ τραπέζια κι ὕπνο·
 γυναίκα, καὶ δὲν τὸ μαθεῖς τὸ πῶς ἀποκριθήκαν
 στὸ μήνυμα τοῦ βασιλιᾶ, γῆ καὶ νερὸ νὰ δώσουν·
 Οἱ Ἀθηναῖοι τὴν κήρυκα στὰ βάρβαρα κρεμνίζουν,
 ὅπου προδότας καὶ φονεῖς θάφτουν διὰ τιμωρία.
 Στὴν Σπάρτη τοὺς δυὸ κήρυκας εἰς φρέαρ καταβάζουν
 νερὸ νὰ πάρουνε καὶ γῆν, νὰ πᾶν τοῦ βασιλιᾶ τους·
 ἐκλίσαν καὶ μὲ μάρμαρο τοῦ πηγαδιοῦ τὰ χεῖλη·
 ὥσ' ἂν σ' τὸ λέγω ἐτίμησαν τὸν μέγα βασιλέα».

— Ὑβρίζεις τὴν πατρίδα σου, ἡ Κόρινθα τοῦ λέγει,
 σὰν ἀσυλλόγιστος μιλεῖς, ἄλλας σοφίας σοῦ λείπει·
 μὲ τοὺς Περσιάνους ἔδεσαμε ἐφέτος συμμαχία·
 Σπαρτιάται καὶ Ἀθηναῖοι σου εἶναι ἐχθροὶ δικοὶ μας,
 εἶναι ἐχθροὶ τῶν φίλων μας, καὶ μάζωξε τὸν νοῦν σου».

— Γυναίκα, κάμε μιὰ δουλειά, σύρε στὴν θύρα Ἡλέκτρα·
 ἐκεῖ σιμᾷ στὰ μνήματα θὰ ἴδεῖς μεγάλη πέτρα·
 Θηβαῖοι καὶ Θηβαῖσσαι τὴν λέμε σωφρονίστρα·
 Παλλάδα ἡ ἀγνὴ θεὰ τὸ ἄχαρο λιθάρι
 τοῦ Ἡρακλῆ ἐβρόντησε στὲς πλάτες τὲς μεγάλες·
 ἀφοῦ ἡ παρκαφροσύνη του φονεῖει τὰ παιδιὰ του,—
 σὰν λούλουδα μαράνθηκαν, ποὺ ἀνεμικτὴ θερίζει·
 κείτονταν εἰς τὸ αἶμα τους μὲ τὸ φιλὶ πλεμένον·
 Ἔτρεχε καὶ τὸν γέροντα πατέρα του νὰ σφάζει,
 ἡ Ἀθηνᾶ τοῦ ἐβρόντησε τὸ τρομερὸ λιθάρι·
 ὕπνον τὸν ἀποκαίμισε, κι ἐλύθηκε ὁ θυμὸς του.
 Εἶθε τὸ χέρι τῆς θεᾶς βροχὴ νὰ ἦθελε βρέξει,
 βροχὴ λιθάρια τ' οὐρανοῦ στὴν ράχην τῶν Θηβαίων,
 ὅταν νερὸ τοῦ ποταμοῦ καὶ χῶμα τῆς πατρίδος,
 στοὺς κήρυκας ἐδῶκανε τῆς βάρβαρης Ἀσίας·
 τὸν Ἰσμηνὸν ἀτίμησαν, τῆς γῆς Καδμείας τὴν δόξαν».

Χαυμαγελώνοντας του γλυκά, τοῦ λέγει ἡ Κορίννα·
 — Βάψε τὰ κόκκινα μαλλιά, βάψτα νὰ σκοταδιάσουν·
 κακολογιὰ καὶ ἀψύτητα σοῦ δίδουν τὰ μαλλιά σου·
 Βλαμμένοι εἶναι στὰ φρένα τους Σπαρτιάται καὶ Ἀθηναῖοι·
 ἂν ἐχθρὸν ἔχεις δυνατόν, ζωὴν, πατρίδα χάνεις,
 ἀλλ' ἂν τὸν ἔχεις φίλον σου, σὲ σώζει ἡ συντροφιά του».

Μοιάζουν τὰ λόγια σου ἄνδρα, ὥσ' ἂν γυναίκα ποὺ εἶσαι·
 σκοπὸς δὲν εἶναι τῆς ζωῆς νὰ ζεῖς σὰν ζῶο τοῦ δάσους,
 ἀλλ' ἐπουράνιους τοὺς θεοὺς, ποὺ τὴν ζωὴν μᾶς δώσαν,
 μ' ἔργα τιμῆς καὶ ἀθάνατα νὰ τοὺς δοξολογοῦμεν.
 Κορίννα, ποὺ παράφρονας καλεῖς τοὺς Ἀθηναίους,
 ἄκουσε καὶ τὰ κόκκινα μαλλιά τί σοῦ μιλοῦνε.
 Ἕνα εἶναι τὸ ἔθνος μας, πίστη κρατοῦμε μία·
 σύρε στοὺς τρωαδίτικους τοὺς κάμπους τοῦ πολέμου·
 λαοὶ στρατοπεδεύονται καὶ βασιλεῖς Ἑλλήνων·
 κρατοῦμε ἀπὸ τὸ σπέρμα τους, εἴμαστ' ἐμεῖς ἐκεῖνοι,
 μὲ δόξα κι αἵματα πολλὰ στήσαμε ἔθνος ἓνα.
 Ὅποιος, Κορίννα, ἀρέγεται τὸ γένος του ν' ἀρνεῖται,
 προδότου παίρνει καύχημα, ζεῖ μισητὸς τοῦ κόσμου,
 καὶ Περσεφόνης τῆς θεᾶς τὴν κρίση δὲν θὰ φύγει·

Ἀπὲρ τῆς Θήβας, ἄκουσ με, καὶ σεῖς οἱ μεγαστάνοι
 μιὰ θεραπεία, στὸ κακὸ ποὺ κάμαμε, γνωρίζω.
 Καὶ ἂν εἶμαι νιός, μὲ γέροντας πάντα δὲν εἶν' ἡ γνώση·
 διαλέχτε τοὺς καλλίτερους τοὺς πρώτους τῆς πατρίδος,
 καὶ τῆς Ἀσίας στὸν βασιλικὸ κήρυκα νὰ τοὺς στείλτε»·
 —θέλει τῆς Θήβας ὁ λαὸς γῆν καὶ νερὸ νὰ δώσεις.
 Καὶ ἂν τ' ἀρνηθεῖ, στρατεύομε μὲ τοὺς θεοὺς βοηθεῖα,
 μὲ τῶν ἡρώων τὲς ψυχές, τὲς πολυδοξασμένες·
 θὰ ἴθωυν εἰς τὴν σημαίαν μας, στήν δόξαν τῶν ἀρμάτων
 Μακεδονίτες, Θεσσαλοί, Σπαρτιάτες καὶ Ἀθηναῖοι.
 Ἀὐτὰ, ἐποὺ σῆς ἱστορῶ, εἶναι χρησιμοὶ Ἑλλάδος·
 σ' ἄλλους, ἂν δὲν τολμήσετε, εἰς ἄλλους θ' ἀληθεύσουν.
 Θηβαῖοι, καὶ δὲν ἀκούσατε ἐφ' ἑσφωγὴ παῦ ἦλθε;
 Νίλια κινάβια ἔφαγε Ἀθωνὸς τ' ἀκρωτήρι·
 σέρνει τὸ κύμα τοῦ γαλοῦ στηθάρια καὶ ἀνδρειωμένους·
 ἀντὶ νὰ πάρουν τοὺς Ἀελοφούς, νὰ πάρουν τὴν Ἀθήνα,
 στοῦ ὠκεανοῦ τὰ σπήλαια τοὺς τρώνε τὰ θηρία.
 Ἀπὲρ τῆς Θήβας, τίνανζε ζυγὸν ὀλιγαρχίας,
 καὶ σεβασθῆτε μιὰ φορὰ τοὺς νόμους τῆς Ἑλλάδος·
 τ' ἄγρια στοιχεῖα τοὺς σέβονται καὶ πολεμοῦν διὰ κείνους.
 Κεντοῖν μεγάλη ταρχὴ τὰ λόγια τοῦ Πινδάρου·
 παίρνει λιθάρια ὁ λαός, τοὺς πρώτους νὰ βρέσει,
 ἢ τ' ἔτιμο προσκύνημα εὐθὺς ν' ἀνακαλέσουν.
 Μιλοῦν οἱ γεροντότεροι: «Ἀῦριο στὸ συμβούλιον,
 καθὼς τὸ θέλει ὁ λαός, θὰ γίν' ἡ ἐπιθυμία του·
 ἀλλ' ὅς ἀφῆσθον σήμερον νὰ κλείσει τὸ παιγνίδι,
 νὰ μὴ σκορπίσ' ἡ ἐορτή, καὶ νὰ δοθεῖ ἡ κορόνα».
 Μὲ τῶν γερόντων τὴν φωνὴν ὁ κόσμος ἡσυχάζει·
 εἰς τὰ πεζούλια κάθονται, στήν γῆν τὴν ἀνθισμένην·
 σπὸν ἥλιο, ποὺ σαῖπτε, ἱσκιους τὰ δένδρα ἀπλώνουν.
 Ὁ μεσινὸς ὁ δικαστὴς μιλεῖ καὶ ἀποφασίζει:
 «Οἱ ἔπαινοι τῆς εὐμορφίᾳς θέμα τραγούδι ἦτον·
 εἶπε τὰ ὁμορφότερα τραγούδια ἡ Κορίννα·
 τὸ κάλλος τοῦ προσώπου της καὶ στήν θεὰ εἶναι ὕμνος·
 μοιάζει καὶ ἡ εὐμορφὴ ψυχὴ τὴν χάριν τοῦ προσώπου.
 Ὁ Πίνδαρος ὅς διδασθεῖ καλλίτερα τραγούδια,
 διὰ νὰ ζητάει τὰ στέφανα στὲς ἐορτὲς τὲς θεῖες».
 Εἶπαν καὶ τῆς φόρεσαν τῆς νίκης τὸ βραβεῖον.
 Ὁ Πίνδαρος μουρμούριζε «ὦ σκρόφα τραγουδίστρα...»
 ὥς εἶδε στὰ ξανθὰ μαλλιά πλεμένο τὸ στεφάνι.
 Τὴν κύριντ' οἱ προύχοντες γνώμη βαρεῖα ἐβάλλαν,
 καὶ φοβερίζουν τὸν λαόν, ἂν θέλει τι νὰ κάμει·
 ἤθελαν καὶ τὸν Πίνδαρον μὲ πρόστιμο ἀπ' ἀργύρια,
 ἀκόμη καὶ μὲ φυλακὴν, λένε, νὰ τιμωρήσουν·
 τὴν χώρα μὲ τὰ λόγια του ἐπῆγε νὰ ταραῖξει·
 ἀλλὰ τὸν πῆραν ὅσ' ἄν παιδί, καὶ τὸν ἐσυμπαθήσαν.
 Ἦρθαν καιροὶ μετέπειτα, καὶ ὁ ψάλτης ὁ Θηβαῖος
 τοὺς Ἀθηναίους τοὺς ἡρώας στήν Ὀλυμπία δοξάζει·
 τὸ ὁμορφό τους τ' ὄνομα ἡ λύρα του ἐγκωμιάζει·
 σπὸν Μακράθωνα εἶχε ἰδεῖ τὰ Περσικὰ κουσάρια,
 καὶ ἐδάκρυεν ἀπὸ χαρὰ στοὺς ματωμένους κάμπους,

καὶ εἶδε στήν λίμνην τῇ θοῇ καράβια χωρὶς ναῦτες,
εἶχε καρδιά Ἀθηναϊκή, καὶ ἄς ἦτον καὶ Θηβαῖος.
Μίσησαν τὸ τραγούδι του οἱ προστοὶ τῆς Θήβας,
τὸν ψάλλῃ ἐκαταδίκασαν δραχμὲς χιλιάδες δύο·
οἱ Ἀθηναῖοι τὲς πλήρωσαν, τοῦ σταίνου καὶ ἀνιρίαντα,
Πρέπει καὶ τὸ τραγούδι μου σήμερα ἐγὼ νὰ κλείσω
μὲ τῆς Ἀθήνας τ' ὄνομα, τῆς παλαιᾶς καὶ νέας.
Οἱ δόξες τους νὰ σμιῶναι, μιὰ θάλασσα νὰ γίνουν·
εἶθε καὶ οἱ ἄνδρες δικασταί, ἐπτάφωτη πλειάδα,
ἐμὲ νὰ στεφανώσουνε, ἀνόμιοι τῶν Θηβαίων.
καὶ νὰ μὴ πάρουν σὲ κακὸ τὰ κόκκινα μαλλιά μου.
Εἰς τῆς Σχολῆς¹ τὰ μάρμαρα νέου τραγούδι ἀρχίζω·
δύση ἐσὺ καὶ ἀνατολή, ἀκούσατε τί λέγω·
ὥς τὰ πουλάκια ταῦμορφα, χειμῶνα γεννημένα,
ἀκαρτεροῦν τὴν ἀνοιξή νὰ πρωτοκιλαδῇσουν,
τοῦ Μάη νὰ ψάλλουν τὲς δροσιές, στ' ἄνοιγ νὰ παιγνιδίσουν·
ὁμοίως καὶ ἡμεῖς γλυκόφωνα νέα ἀηδόνια Ἑλλάδος,
τὴν ἀνοιξή παντέχουμε ἃ γράφομε τραγούδι·
εἶναι ὁ Πάλλης Μάης μας καὶ τὸ Πανεπιστήμιον.
Θέε, καὶ ἀγγέλοι τ' οὐρανοῦ φώτιση νὰ μοῦ δώστε,
εὐχὴ νὰ ψάλλω ἀρεστὴν στὸ γένος τῶν Ἑλλήνων,
εἰς τὴν φωνή μου νὰ χαροῦν ἔθνος καὶ βασιλέας.
«Εἶθε, Ἀθήνα ξαιουστή, νὰ ἴθουν καιροὶ καὶ χρόνοι,
ποῦ πόλιν ἐνδοξότερη ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη
στ' ἀκοίμητο ταξίδι τους ἄλλη νὰ μὴν θεωροῦν·
στὰ ἄρματα, στὰ γράμματά, ψηλὴ κορφή νὰ γένει·
σοφίας κύματα ἄρθερτα πάλε στήν γῆ νὰ χύσεις.
Πίστευε καὶ ὅλα θὰ γενοῦν τὰ ἔσα σοῦ προλέγω,
ἂν τὸ μυστήριον ποῦ σοῦ εἶπῶ καλὰ στὸ νοῦν σου ἀκούσεις.
Κάτεχε, μόνος ὁ Θεὸς δόξης πηγὴ πῶς εἶναι,
πηγὴ καλοῦ καὶ εὐμορφίας, πηγὴ ἀθανασίας·
ποτίσου πνεῦμα ἅγιον στήν θεϊκὴν τοῦ χάριν·
μάχου τὴν ὕλην τὴν κακὴν, μάχαινε τὰ δεσμά της·
τὸ σῶμα μας κειόμενον, λάμπει ἀρετῆς τὸ κάλλος·
γράφε εἰς μάρμαρον λευκὸ φωνὴν ἀγνώστου φίλου,
ἀπὸ ἄλλους πῆρε τὰ λαλεῖ, δοκιμασμένα εἶναι²,
γράφε σὰν ἄλλοτε ἔγραψες χάριν Θεοῦ ἀγνώστου,
καὶ ἦλθες σοφὸς διδάσκαλος³ καὶ ἐφώτισε τὸν νοῦν σου,
τὸν Ἰησοῦν ξεδιάλυνε στὰ γράμματά τὰ θεῖα,
τέκνον Θεοῦ ἀγαπητό, καὶ αὐτὸς Θεὸς αἰώνιος,
μεσίτης εὐσπλαχνος τῆς γῆς στὸν θρόνον τοῦ Ὑψίστου».
Χαῖρε ! καὶ ἐγὼ ἀπόσωσα εὐχὴν καὶ τὸ τραγούδι.
Καὶ σὺ μητέρα μου ἀκριβή, ποῦ μοῦ ἔδωσες τὴν ζῆσιν,
μάννα μου, ποῦ μ' ἐγέννησες νὰ ἰδῶ καλὰς ἡμέρας⁴,
μὴν λυπηθεῖς, ἂν καὶ ἰδεῖς ἄλλους νὰ στεφανώσουν.
ἀλλὰ εἰπέ, χαρούμενη, εἰς ξένους καὶ εἰς φίλους :
«Ἔχει ἡ Ἑλλάδα καὶ ἄλλους υἱοὺς πολὺ καλοτέρους του».

1. Τὸ Πανεπιστήμιον.

2. Ἀρχαῖος ἐν χρήσει εἰς τὸν λαόν, «τὰ λαλεῖ» ἀντὶ ἐκεῖνα τὰ ὅποια λαλεῖ.

3. Ἀπόστολος Παῦλος.

4. Τὴν ἐποχὴν τῆς ἐλευθερίας.

Ὁ συγγραφεὺς προτίθεται διὰ τοῦ ποιηματίου τούτου, ἀκολουθῶν ἀρχαίαις μυθολογικαῖς καὶ ἱστορικαῖς παραδόσεις, νὰ εἰκονίσῃ τὴν σκηνὴν τοῦ μεταξὺ Πινδάρου καὶ Κορίννας ποιητικοῦ διαγωνισμοῦ ἐν Θήβαις· ἀπέφυγεν, ὅσον ἠδυνήθη, νὰ μὴν εἰσαγάγῃ τι εἰς αὐτὸ θαύστον καὶ ἀπ᾿ ἑδὼν εἰς τὸ πνεῦμα καὶ εἰς τὴν φυσιογνωμίαν τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν τὰ διαγωνιζόμενα πρόσωπα ἔξωον ἐπίσης δὲ ἐπρὸς πάλιν, εἰς σύγχρονα ἀναφερόμενος, νὰ φυλάξῃ πῶς σὺν εἰς τὸ πνεῦμα τῆς Ἑλληνικῆς ἀναγεννήσεως. Πρὸς τὸ τέλος τοῦ ποιήματος ἠθέλησε νὰ δείξῃ τὴν ὑπεροχὴν τῆς αἰωνίου καὶ θείας ἀρχῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ ὡς πρὸς τὸν ὕλισμὸν τῶν ἀρχαίων θρησκειῶν. Ὁ Πίνδαρος, ἔξωμον τὴν οὐρανίαν Ἀφροδίτην, κρατεῖ τὸν μέσον ἔρον μεταξὺ τῆς εἰδωλολατρείας καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Οἱ λόγοι τοῦ εἶναι ἀνοδος πρὸς τὸ πνεῦμα, ἢτοι πρὸς τὴν λατρείαν τῆς ἠθικῆς ἀρμονίας καὶ ὡραιότητος, ἣτις εἶναι ἡ βάση τῶν δογματικῶν τῆς Χριστιανικῆς πίστεως.

Ἰδὲ τὴν στιχουργίαν τοῦ ποιήματος ἠκολούθησεν ὁ συγγραφεὺς καὶ τὰ δύο συστήματα, τοιούστι, καὶ τὸ διαλύον τὰ φωνήεντα, καὶ τὸ ἐνῶν αὐτὰ εἰς τὴν προφορὰν, ὡδηγούμενος ἀπὸ τὸν ἰονισμόν τοῦ στίχου καὶ ἀπὸ τὴν ἀρμονίαν, τῆς ὁποίας εἶναι ὁ καλλίτερος κριτὴς τὸ αὐτί, καὶ ἀκολουθήσας εἰς τοῦτο τὸ παράδειγμα διακριθέντων ποιητῶν τοῦ γένους μας καὶ τῶν δημοτικῶν μας ἀσμάτων, ὡς τὰ ἑξῆς :

Πάει ὁ Κατσούδας στὸν πασσάλιν,
πάει νὰ προσκυνήσῃ.

Τὸ καρκεῖνι ἐφύναζε,
τ' ἀπάνω καὶ τὸ κάτω.

Δέκα ἡμεροῦλος πόλεμος,
καὶ δέκα ἡμερονύχτια.

Μὲν' εἶμαι Ἀνδρουττος ξακουστός,
Ἀνδρουττος ξακουσμένος.

Ὅσον νὰ σκάσῃ ἀνταρτός,
νὰ πάει ἡ πόλις γρόμα.

Νὰ μάσω ἐγὼ τ' ἀσκέρι μου
νὰ πάω νὰ τὸ μετρήσω.

Κι ἐφέτος μπῆκα στὴν γιάλῃ
καὶ πάω μὲ τὰ καράβια.

Τὸ π ἄ ω εἰς τοὺς τελευταίους στίχους προφανῶς δὲν εἶναι οὔτε π ὦ, οὔτε π ᾠ· τὸ π ᾠ θὰ συγκρίζετο μὲ τὸ τρίτον πρόσωπον.

Ὁ ὑπὸ τοῦ Marchet χρονολογικὸς πίναξ τοῦ Ἐρσδότου θέτει τὴν γέννησιν τοῦ Πινδάρου κατὰ τὸ ἔτος 517 π. Χρ.

Ὁ μεταξὺ Πινδάρου καὶ Κορίννας ποιητικὸς διαγωνισμὸς ἔγινεν εἰς τὴν νεκρικὴν ἡλικίαν τοῦ Πινδάρου. (Ὅρα Ο. Μύλλερ περὶ Πινδάρου).

Ὁ Πausanias ὁμιλεῖ περὶ τῆς νίκης τῆς Κορίννας εἰς τὰ Βοιωτικά, κεφάλαιον κβ', ἐν ᾧ διηγεῖται περὶ τῆς ἐν Τανάγρα εἰκόνης τῆς ὡραίας Κορίννας.

Ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ Αἰλιανὸς ἔγραψε περὶ τούτου ὡς ἑξῆς : «Πίνδαρος ὁ ποιητής, ἀγωνιζόμενος ἐν Θήβαις, ἀμαθέσι περιπετῶν ἀκροαταῖς, ἠττήθη Κορίννης πεντάκις. Ἐλέγχων δὲ τὴν ἀμουσίαν αὐτῶν ὁ Πίνδαρος, σὺν ἐκάλει τὴν Κόριννον».

«Ἐπτάπαιρη κορώναν». Ἡ ἀρμονία χαρακτηρίζεται ὑπὸ τῶν ζωγράφων, φέρουσα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς στέμματος με' ἑπτὰ λάμποντες ἀδάμαντας, ἐμβλημα τῶν ἑπτὰ τόνων τῆς μουσικῆς.

Περὶ Ὑμεναίου (ἴδε Θεοκρίτου Ἐλέν. ἐπιθαλάμιον),

«Ὑμῶν, ὦ Ὑμέναιε, γάμψ' ἐπὶ τῷδε χαρεῖν».

καὶ τοὺς ἐπιθαλαμίους τοῦ Κατούλου περὶ τῶν γάμων Ἰουλίης καὶ Μανλίου.

Vesper adest, juvenes ; consurgite vesper Olympo
Expectata diu vix tandem lumina tollit.

Περὶ Ἀλκίστης ἴδε τὴν ἐμώνυμον τραγωδίαν τοῦ Εὐριπίδου.

Περὶ Κόδρου ἴδε Λυκούργον κατὰ Λεωκράτους. — Βαλέριον Μάξιμον βιβλ. 5 κεφ. 6 — Ἰουστίνον βιβλ. β' § VI. — Πausanίου Ἀττικά κεφ. ΙΘ' ἐν ᾧ ἀναφέρει τὰ ἑξῆς : «Δείκνυται (παρὰ τῷ Ἰμισῷ) δὲ καί, ἐνθα Πελοποννήσιοι Κόδρον τὸν Μελέανθου, βασιλεύοντα Ἀθηναίων κτείνουσι».

Περὶ οὐρανίας Ἀφροδίτης ὅρα Συμπόσιον Πλάτωνος καὶ τὰ Βοιωτικά τοῦ Πausanίου κεφ. ιστ'. — καὶ Ξενοφῶντος συμπόσιον κεφ. ΙΓ' ὅπου λέγει : «Εἰ μὲν οὖν μία ἐστὶν Ἀφροδίτη, ἡ διττή, οὐρανία τε καὶ πάνδημος οὐκ οἶδα' (καὶ γὰρ Ζεὺς, ὁ αὐτὸς δοκῶν εἶναι, πολλὰς ἐπωνυμίας ἔχει) ὅτι γε μὲν τοι χωρὶς ἑκατέρᾳ βωμοὶ τε εἰσὶ, καὶ ναοί, καὶ θυσίαι, τῇ μὲν πανδήμῳ ραδιουργώτεραι, τῇ δὲ οὐρανίᾳ ἀγνότεραι, οἶδα».

«Ι. Εἰκάσαις δ' ὦν καὶ τοὺς ἔρωτας τὴν μὲν πάνδημον τῶν σωμάτων ἐπιπέμπειν, τὴν δ' οὐρανίαν, τῆς ψυχῆς τε, καὶ τῆς φιλίας, καὶ τῶν καλῶν ἔργων».

Καὶ ὁ Κικέρων εἰς τὸ σύγγραμμά του περὶ τῆς φύσεως τῶν θεῶν ἀποκαλεῖ τὴν οὐρανίαν Ἀφροδίτην «Nata ex coelo et die».

Περὶ Ἀφροδίτης καὶ Ἀγχίσου ἴδε ὕμνον Ὁμήρου εἰς Ἀφροδίτην. - Ὁ Βιργίλιος εἰς τὸ βιβλίον Β' τῆς Αἰνείδους ἀναφέρει τὸν Ἀγχίσην, λέγοντα :

Jampridem invisus D vis et inutilis, annos
Demoror, ex quo medivum pater atque hominum rex
Fulminis afflavit et contigit igni.

Ὁ Ἀγχίσης δὲν ὠφελήθη ἀπὸ τὴν παραίνεσιν τῆς Ἀφροδίτης νὰ φυλάξῃ σιωπὴν. Ὅθεν ὁ Ζεὺς ἐκεραυνοβόλησεν αὐτὸν· ἀλλ' ἡ Ἀφροδίτη προσδραμεύσα, μὴ μὲν ἔσωσεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ θανατηφόρου κτύπημα τοῦ κεραυνοῦ.

Περὶ τῆς καταγωγῆς τῶν Ῥωμαίων ἀπὸ τὸν Αἰνείαν καὶ ἀπὸ τοῦ Τρῶα ἴδε Διονύσιον Ἀλικαρνασσεύ καὶ Βιργίλιον.

Hic domus Aeneae cunctis dominabitur oris
et nati natumque, et qui nascentur ab illis.

Ὁ Ἰούλιος Καίσαρ ἐκωχᾶτο ὅτι κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἀφροδίτην Aeneadum genitrix ὡς τὴν ὑμνολογεῖ ὁ Λουκρέτιος. Οἱ δύο οὗτοι στίχοι τοῦ Βιργιλίου εἶναι σχεδὸν μετάφρασις πιστὴ τῶν ἐξῆς δύο Ὀμηρικῶν (Ἰλ. Γ' 307) :

«Νῦν δὲ δὴ Αἰνείας βίη Τρώεσσιν ἀνάξει
καὶ παῖδες παῖδων, τοὶ κεν μετόπισθε γένωνται».

Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεύς (ὡς ὁ Βιργίλιος εἰς τοὺς ἀνωτέρω), ἀναγιγνώσκων ἀντὶ «Τρώεσσι» «πάντεσσιν» εὐρίσκει εἰς τὸν Ὀμήρου προφητευμένην τὴν ἀπέραντον κυριαρχίαν τῶν Ῥωμαίων, ἀπογόνων τῶν Τρωαδιδῶν.

Περὶ τῶν πυλῶν Ἡλέκτρας, περὶ τοῦ λίθου Σοφρονιστήρος καὶ περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ Ἡρακλέους ὅρα Παισανίου κερ. ια'.

Ἐπὶ τῶν Περσικῶν αἱ Θῆβαι ἐκυβερνῶντο ὀλιγαρχικῶς. Περιστατικῶς, τὸ ὅποιον οἱ Θηβαῖοι, κατὰ τὸν Θουκυδίδην, ἀναφέρουν πρὸς ὑπερέσπισίν των ἀπολογοῦμενοι εἰς τὰς κατηγορίας τῶν Ἑλλαντικῶν.

Σκέψεις περὶ τοῦ δεκαπεντασύλλαβου στίχου.

Ὁ πολυμαθὴς κριτικὸς Γάλλος I. Buchon ὀνομάζει τὸν δεκαπεντασύλλαβον στίχον, στίχον ἔθνικόν τῶν νέων Ἑλλήνων. Ἡρωϊκὰ ἀνδραγαθήματα, κίνδυνοι πολέμου, γάμοι, θάνατοι, τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ, ἡ χαρὰ τῆς Λαμπρῆς, ἡ ἀρχιχρυσία, ἡ πρωτομαγιά, θαύματα Ἁγίων εἶναι τὸ καίμενον, ἡ ὕλη τοῦ μεγαλοπρεποῦς τούτου στίχου· οἱ παροιμίαι, ἡ συνοπτικὴ αὐτῇ σοφία τοῦ λαοῦ τούτου τὸν στίχον ἔχουν ὄργανον, ὡς :

«Θεέ, μὴ δώσεις τοῦ παιδιοῦ τὰ βάνει ὁ νοῦς τῆς μάνας·
Ἄλλοι τὸν δέρνουν ἑκατὸ καὶ δὲν τὸν δέρνει ὁ νοῦς του.
Θέλει ν' ἀνθίσει τὸ δενδρὶ καὶ ἡ πάχνη δὲν τ' ἀφίνει.

Ὁμοίως καὶ τὰ προγνωστικὰ τοῦ καιροῦ.

Τοῦ ἡλίου κύκλος ἀνεμος, τοῦ φεγγαριοῦ νοτιά.

Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἕνα στρατιωτικὸ τέκνον τῆς Ἑλλάδος, ἀγαπητὸν εἰς τὸ γένος, εἰς κίνδυνον θανάτου δὲν ψιλοτραγουδοῦσε :

Νὰ ζήσω, χάρε, ἄρσε με ἀκόμη πέντε χρόνους
νὰ οἰκονομήσω τὰ ὄρφανά

Ὁ δεκαπεντασύλλαβος στίχος φαίνεται ὁπισθοδρόμησε τὸν χάρον· οἱ ἱατροί, ὡς εἶναι φήμη, εἶχαν ἀπελπισθεῖ τῆς ζωῆς τοῦ οἰκογενειάρχου στρατηγοῦ.—Τὰ γυνικὰ τοῦ δεκαπεντασύλλαβου εἶναι ἡ ἑλληνικὴ ψυχὴ· στίχος σοφός, μυστηριώδης, ἐλεύθερος, ἀθάνατος, ὡς ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου· ὁ φιλέλληνας Buchon ἐκτίμησε πρεπόντως τὴν ἀξίαν του, ὡς τὸν ἐνόμασε στίχον ἔθνικόν τῆς νέας Ἑλλάδος.

Ὁ δεκαπεντασύλλαβος, ὡς γνωστόν, ὀνομάζεται Ἀλεξανδρινὸς καὶ Πολιτικὸς. Ἄν τὸ δημοσιευόμενον ἐπιθαλάμιον εὐχρεστήσει, ἐλπίζω δικαιολογεῖ τὸ ὄνομά του· ὀνομάζεται Πολιτικὸς, διότι, ὡς λέγουσιν τινές, εἰς τὴν Πόλιν (Κωνσταντινούπολιν) ἦτον ἐν χρήσει. Οἱ Στιχουργοὶ Τζέτζης, Μανασσῆς, Πτωχοπρόδρομος τὸν μετεχειρίσθησαν. Ἄξιον σημειώσεως εἶναι ὅτι ὁ Πλούταρχος εἰς τὸ περὶ Μέτρων ἀριθμεῖ μεταξὺ τῶν ἑλληνικῶν στίχων καὶ στίχον μὲ ἐπωνυμίαν Πολιτικόν, τὸν λέγει ἄνευ πάθους καὶ τροπῆς γινόμενον· τὸν λέγει καὶ λογοειδῆ, προσῆικον bourgeois ἢ δημοτικόν, φέρει ὡς παράδειγμα

ἵππους δὲ ξανθὰς ἑκατὸν καὶ πενήκοντα.

Ὁ στίχος αὐτὸς ἀνακαλεῖ εἰς τὴν μνήμην μου στίχον τὸν ὅποιον ἤκουσα τὴν Καθαρὴν Λευτέραν ἀπὸ τοῦς ζευγίτας τῆς Πλάκας εἰς τὰ ἀλώνια τοῦ Ὀλυμπίου Διός :

μιῦλλα χρυσοκαλίσγωτη παίρνει τὸν νιὸ καβόλλα.

Πολλοὶ φρονοῦν ὅτι ὁ εἰρημένος στίχος σύγκριται ἀπὸ δύο, ὁ ἕνας ὑπὸ συλλαβῶν, ὁ ἄλλος ἐπτά· ἐκράτησε ὁμοίως συνήθεια παρὰ τῶν γραμματισμένων νὰ τυπώνεται ὡς ἕνας, ἴσως πρὸς παρηγορίαν ὀπτικῆς, ὅτι τάχα ἀντι-

1. Εἰς τὴν τύπωσίν του τώρα ἀκολούθησα τὸν συνηθέστερον τρόπον· ἐπρόσθεσα καὶ ἕνα μόνον στίχον.—Τὰ σημειώματά μου, ἡ εἰδοποίησις, ὡς ἐδόθησαν εἰς τὸν διαγωνισμόν, κλίνουσι εἰς τὴν καθαρὴν ἑσπερίαν· ἐσεβάσθηκα τὴν ἐπιτροπὴν μήπως καὶ ἀγριευθεῖ, ἂν ἔβλεπε καὶ εἰς τὸν πεζὸν λόγον τὴν βάρβαρην, ὡς τὴν ἐννοεῖ, γλώσσαν τοῦ λαοῦ.

κατασταίνει τὸν ἀρχαῖον ἐξάμετρον. Τὸ ποιημάτων Κορινθια καὶ Πινδάρου ὑπεβλήθη εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ δικ-
γωνισμοῦ, ὁ στίχος τοῦ δὲ οὗτος ἦ. Εἴτε ἓνας εἶναι ἢ δύο, ἀπαρσάλευτα τὸ πρῶτον ἡμιστίχον σύγγεται ἀπὸ ἐκτὸς
συλλαβῆς, τὸ δεύτερον ἀπὸ ἐπτά. Τὸ ἐκτωσυλλαβὸν ἔχει τόνον ἀναπόφευκτον, κυριφαῖον, maître de chapelle ἂν
ἤμπορῶσε τις νὰ εἰπεῖ, εἰς τὴν ἐκτὴν συλλαβὴν ἢ εἰς τὴν ὀγδόην ὁ τόνος εἰς τὴν ἐκτὴν, φαίνεται μορφώνει πᾶσα
ἀνάλογον τοῦ δακτύλου —υ, εἰς τὴν ὀγδόην ἀναπαίστου υ —υ. Τὸ ἐπτασύλλαβον ἔχει τὸν τόνον εἰς τὴν ἐκτὴν,
ὥστε σχηματίζει τραγαῖον —υ. Τὸ ἐπίλοιπον τῶν συλλαβῶν ζευγάρι ζευγάρι τυνίζονται εἰς τὴν δευτέραν καὶ σχι-
ματίζουν ἱαμβὸν υ —υ ἢ πρώτη συλλαβὴ ὅμοιος τοῦ στίχου δέχεται καὶ τόνον.

Τὰ φωνήεντα ἢ συγχωνεύονται ἢ ἔχι, συναπαντούμενα εἴτε εἰς τὴν σειρὰν τῆς λέξεως, εἴτε εἰς τὸ τέλος
τῆς καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν ἄλλης. Ἡ συγχώνευσις εἶναι κατὰ φύσιν, διότι ὅταν σύμφωνον δὲν χωρίζει τὰ φωνήεντα,
δὲν δίδουν φωνὴν χωριστὴν¹ τὰ σύμφωνα εἶναι τὰ κῶκκαλα τῶν λέξεων. Ὁ τόνος, ἢ ὕψωσις τουτέστι, τὸ ὄξυ
τῆς φωνῆς, εἶναι πρὸ πάντων ὁ δεσπότης νόμος τοῦ στίχου τούτου· χάριν αὐτοῦ τὰ φωνήεντα χωρίζονται ἢ σιμῶνται.

Παράδειγματα ἐκτωσυλλαβίου δακτύλου καὶ ἐκτωσυλλαβίου ἀναπαίστου, καὶ
ἐπτασυλλαβίου τραγαίου.

—υ υ —υ
Ὁ Αἰάντας ὁ γίγντας ἐλέφαντας ὁμοιάζει
—υ υ —υ
μὲ τὸ βαθὺ σκυτάρι τοῦ μιᾶ φάλαγγα σκεπάζει.
—υ υ —υ
Οἱ κλέρτες ἐξεσπάρθον καὶ πήδησαν στὸ κάστρο.
υ υ —υ
Τὸν ἔρωτα τὸν ἱστοροῦν νέον χαριτωμένον.
—υ υ —υ
Στὴν δούσιν μου θὰ χαίρουμαι τὲς ὥρες τῆς αὐγῆς μου.
υ υ —υ —υ
Εἶν' εὐμορφος καὶ γαλανός, ξανθὸς καὶ χρυσιμάλλης.
υ υ —υ
Σπιθίζουν, λάμπουν τὰ σπαθιά κι ἡ νύκτα ἐγίνη ἡμέρα.
υ υ —υ
Τὲς σκάλες καὶ δὲν τὲς πατεῖ, τὸ χελινάρι ἀφήνει.
—υ υ
Πατῶ στὰ χιόνια καίομαι, καὶ στὴν βρυχὴ στεγνώνω.
υ —υ
Μὲ μάρανες νὰ μπαθεῖς, μοῖρα νὰ μὴ γνωρίσεις.
υ υ —υ
Ἔχετε γοῖά ψιγὰ βουνὰ καὶ κάμπου μὲ τὰ ρόδα.
υ υ —υ
Καὶ ὅταν ἡ νύκτα ἢ δροσερὴ καὶ ἄνθρωπον ἀναπεύει,
υ υ —υ —υ
καὶ κάθε ζῷ νὰ κοιμηθεῖ τόπον ναῦρεῖ γυρεύει,
—υ υ —υ
ἤπαιρνε τὸ λαγοῦτο τοῦ καὶ σιγανοπορπάτοι,
υ υ —υ
καὶ ἐκτόπα το γλυκὰ γλυκὰ ἀγνάντια στὸ παλάτι.
υ υ —υ
Μὰ τ' ἄστρα, μὰ τὸν οὐρανόν, μ' ἀνατολὴ καὶ δύση,
υ υ —υ
καὶ μὰ τὴν γῆν ποῦ τὰ κορμιὰ θὲ νὰ μᾶς καταλύσει,
υ υ —υ
ποτέ νὰ μὴ δολώσωμεν ἐτοῦτο ὑπὸ ἐγίνη.
—υ υ
καὶ ἀπὸ μιᾶ σπύθα ὀλόμικρη φωτιὰ μεγάλη ἐγίνη.

¹ Ὁ στίχος αὐτὸς φαίνεται μετάφρασις τοῦ ἰταλικοῦ στίχου τοῦ Ἀλκιγέρη: «Foca favilla gran fiamma se-
condan, τὸ ὀλόμικρη ὅμως σημαίνει ἀτεχνίαν ὕψους, ὑπερπλεονάζει.

—υ υ
Θὰ λυπηθεῖς τὲς Τούρκισες ν' ἀκοῦς τὰ μοιρολόγια,
υ υ —υ
τί ἀπὸ τοῦ Μάρκου τὸ σπαθὶ δὲν ἀπολείπει ὁ Χάρος.
(τί, ἀντὶ διαπὶ κατὰ τοὺς Ἡπειρώτας)
υ —υ
Ἀδελφὲ καπετὰν Γεώργη, χάρισέ μου τὴν ζωὴν
υ
νὰ σοῦ εἰπεῖ ὅλος ὁ κόσμος, νὰ σοῦ ζήσει τὸ παιδί.
(ἐδῶ οἱ στίχοι τελειώνουν ἱαμβικῶς).

1. Τὸ ἀκόλουθον τεμάχιον τοῦ Εὐσταθίου στηρίζει τὴν ἀρχὴν, ὅτι τὰ φωνήεντα ἀρχῆθεν ἐσυγχωνεύοντο—
«Μέτρον γὰρ αὐτοῖς πεντεκαίδεκα συλλαβαί· οἱ δὲ πολλοὶ καὶ εἰς ἐπτακαίδεκα, ἢ πλείονας αὐτοὺς ποτε παρεκτεί-
νουνσι συλλαβάς, αἵτινες, αἱ πλείονες δηλ. τῶν α', εἰ μὲν μετὰ συμφώνων λαλοῦνται, γελῶνται, ὡς ἄρρυμοι, καὶ
σκώπτονται, ὡς πολύποδες· εἰ δὲ μόνους ἐκφωνοῦνται καθαροῖς φωνήεσι, λανθάνον τὸ πολὺπουν ἔχουσι τῇ ταχείᾳ
συνακφωνήσει τῶν φωνηέντων, καὶ σώζεται ὁ προχαίτης ρυθμός».

Δέν πρέπει νά παραλείψωμεν πρὸς ἐντελῇ γνώσει τοῦ δεκαπεντασுλλάβου ὅτι εἶναι φύσει πτίχης τραγουδι-
στός· μοῦ ἐπινέθη πηχνά, ἀκριαζόμενης τοῦς πυλούς ραψώδους τῆς πατρίδος μας, νά βεβαιωθῶ ὅτι συχνά θέτουν
τὸν τόνον εἰς συλλαβὴν ὅπου τόνος δὲν ὑπάρχει, χάριν λόγου ἀντὶς κλάδι νά λέγουν κλάδι, ἀντὶς παίζουν, παιζοῦν,
ἀντὶ ἔχετε, ἐχέτε, ὡς : Παῦσε Γιάννη τὸν πόλεμον, καῦσε καὶ τὸ τουφέκι, προφέρουν, Παῦσε Γιάννη τὸν πόλε-
μον, πωσὲ καὶ τὸ τουφέκι ὁδηγοῦνται, ὡς φαίνεται καθ'αὐτά, ἀπὸ ρυθμὸν καὶ ἁρμονίαν¹. λοιπὸν ἠμποροῦμεν νά γνω-
μοδοτήσωμεν, ὅτι ἂν ὁ τόνος ὡς εἶπαμεν εἶναι κυριάρχης τοῦ στίχου τούτου, δεσπότης τυραννικώτερος εἶναι ἢ
μελωδία. ἴσως οἱ τυφλοὶ τῶν σταυροδρομίων ἠμπορῶν νά δώσουν χεῖρα βοηθείας εἰς τοὺς σοφοὺς Γερμανίας, Γαλ-
λίας, Ἀγγλίας, καὶ Ἑλλάδος, νά ἐννοήσουν πῶς οἱ ἀρχαῖοι συμφωνοῦσαν προσωδίαν (μετρικὴν) καὶ τόνον εἰς
τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ποιητῶν.

Θὰ εἴμεθα ἄδικοι πρὸς τὴν χάριν τοῦ δεκαπεντασுλλάβου ἂν δὲν γνωρίσωμεν ὅτι εἶναι στίχος ψαλτός· τὴν
ἔλλειψιν ὅμως τοῦ τραγουδιοῦ πρέπει ν' ἀναπληρώσωμεν μὲ καλὴν ἀπαγγελίαν, μὲ τέχνην λαλιάς. Πρῶτος κανὼν
καὶ ἀναπόφευκτος εἶναι ἡ ὑψώσις τῆς φωνῆς εἰς τὴν τωναμένην συλλαβὴν, ἔκτην ἢ ὀγδόην τοῦ ὀκτωσுλλάβου, καὶ
ἔκτην τοῦ ἐπτασுλλάβου. Ἡ ἀξία τῆς καλῆς ἀναγνώσεως, ἡ τέχνη τῆς ἀπαγγελίας μᾶς γίνεται γνωστὴ ἀπὸ τὸ
παράδειγμα τοῦ παλαιοῦ ρήτορος τῆς Ῥώμης Ἰρόκχου, συντρυφευμένου πάντοτε εἰς τὸν πολιτικὸν ἀμβώνα ἀπὸ
κύλητὴν ἐπιτήδειον νά διευθύνει τὸν ἦχον τῆς φωνῆς του. Ἄλλο μεγάλο παράδειγμα εἶναι ὁ Κικέρων, διδασκώ-
μενος τὴν ἀρετὴν τῆς ἀπαγγελίας ἀπὸ τὸν περίφημον ὑποκριτὴν Ῥόσιον· ὁ ἴδιος Ῥόσιος παράδειγμα, ὁ ὅποιος ἐσυμ-
βουλεύετο μὲ τὸν καθρέπτην του. Τέλος, ἀγνωστοῦμεν ὅτι ὁ μέγιστος τῶν ρητόρων, ὁ Δημοσθένης, ἀπέδιδε τὸν θρίαμ-
βον τῆς εὐχλοΐας εἰς τὴν χάριν τῆς φωνῆς καὶ χειρονομίας ; Ἄν καλὴ ἀνάγνωσις εἶναι ἀναγκαία εἰς τὸν πεζὸν
λόγον, πόσον περιπλέον εἰς τὴν ποιήσιν ; Ὁ περίφημος Ἰόμσον, ὁ ποιητὴς καὶ τοῦ γνωστοῦ ἐθνικοῦ ἄσματος τῶν
Ἀγγλων. «Ὅταν ἡ Βρετανία κατὰ θεῖαν βουλήν ὑψώθη ἀπὸ τὸν γαλάζιον ὠκεανόν, οἱ Ἀγγελοὶ φύλακες τοῦ
τόπου ἐψαλμοποιήσαν τὸν νόμον τῆς γῆς· Κυβέρνα Βρετανία, βασιλεὺς τὰ πελάγη· οἱ Βρετανοὶ δὲν θὰ γίνουν
ποτὲ δοῦλοι κ.τ.λ.».

When Britain first at Heaven's command
Arose from out the azure main
This was the charter of the land
And guardians angels sung this strain ;
Rule Britannia, Britannia, Rule the waves ;
Britons never shall be slaves. etc.

Ὁ Ἰόμσον, λέγω, ἀνεγίνωσκε ποιήματά του εἰς ἓνα φίλον του, ἄξιον ὑποκριτὴν τοῦ καιροῦ του· καὶ ἐπειδὴ ὁ ποιητὴς
φαίνεται ἦτον στερημένος καλῆς ἀπαγγελίας, ὁ τεχνίτης ὑποκριτὴς τοῦ ἀρπάζει τὸ ποιήμα ἀπὸ τοῦ χέρι, ἀκούσε
τοῦ εἶπε πῶς διαβάζουν καὶ μάθε· ὁ ποιητὴς τότε αἰσθάνθη νά κερδίζει ἡ ποιήσις του κάλλη ἀγνωστοὶ καὶ με-
γάλα μὲ τὴν τεχνικὴν φωνὴν τοῦ ὑποκριτοῦ.

Δέν πρέπει νά χωρίζωμεν ὅτι εἶναι ἀχώριστον, ποιήσιν καὶ τραγῳδί, ἂν λείψει ὅμως τὸ δεύτερον ἂς ἀνα-
πληρώσει τὴν ἔλλειψιν τοῦ ἢ καλῇ ἀνάγνωσις.

11. ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

κατὰ τὸν Σεπτέμβριον μῆνα τοῦ 1853 *

Ἡ γὰρ τοῦ ἀνθρώπου ψυχὴ τόδε δῆπου
(ἐν τῷ ὕπνῳ) θειοτάτη καταφαίνεται, καὶ
τότε τι τῶν μελλόντων προορᾷ· τότε γὰρ ὡς
εἶπε μάλιστα ἐλευθεροῦται.

(Κύρου Πικιδ. Η' κεφ. 2).

Ἀνοίχτε τὰ παράθυρα, νά πάρω, ἀνοίχτε, ἀέρα,
νά ἰδῶ τοῦ Ἥλιου τὴν χάρά, νά ἰδῶ καὶ τὴν Ἀθήνα·
ὄνειρο μ' ἐβασάνισε στὰ ξημερώματά μου,
τρέμουν τὰ φυλλοκάρδια μου ὅτ' ἔχω ἰδωμένα.
Παρασκευὴ ὁ βασιλιάς τὸ ὄνειρόν του εἶδε·
ἡ εὐμορφὴ βασίλισσα εἰς τὴν φωνὴν του τρέχει.
Οἱ πρῶτοι καὶ τοῦ παλατιοῦ τρέχουν κι αὐτοὶ μὲ βία·
εἰς τὸ θρονί του ὁ βασιλιάς κάθεται, διηγεῖται :

1. Εἰς τὸ ποιημάτιον Κ. καὶ II. ἀνεγίνωσκε χάριν τῆς στιχοουργίας πότε Κόριννα, πότε Κορίννα· παρομοίως
εἰς τὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀντὶ Ἰεσβά, Γέσβα· κ.λ.π.

* Πρωτοδημοσιεύτηκε ἀπὸ τὸν Διονύσιον Στεφάνου. Βλ. τοῦ ἴδιου : «Γεώργιος Τερτσέτης (μετ' ἐπιμέτρου
περιέχοντος ἀνέκδοτον ποιήματι τοῦ Τερτσέτη «Τὸ ὄνειρον τοῦ βασιλέως»), Διαλέξεις περὶ Ἑλλήνων ποιητῶν τοῦ
ΙΘ' αἰῶνος, τόμος δεῦτερος, ἐν Ἀθήναις 1925», σπ. 69-88.

Ὅλην τὴν νύκτα ἀγρύπνησα μυριοσυλλογισμένος,
 τοῦ Ρούσου καὶ τοῦ Ὁθωμανοῦ μελέταα τὴν ἀμάχη.
 Οἱ Τούρκοι μὲ γυμνά σπαθιά τὸν Ροῦσον φοβερίζουν.
 Τί μέλλει τὸ βασίλειό μου τώρα κι αὐτὸ νὰ κάμει;
 Σὶν λάλησαν οἱ πετεινοί, βαριά ἀποκριμοῦμαι,
 στὸν ὕπνον μου καὶ στὲς αὐγὲς πολλὰ τὰ ὀνειράτά μου.
 μοῦ φάνηκε πὼς βρίσκουμουν στοῦ παλατιοῦ τὸ μέρος,
 ὅπου ζωγράφοι εἰκόνισαν τὰ εἰσόδια μου στ' Ἀνάπλι.
 Λαὸς κυμάτιζε πολὺς εἰς τὰ εἰκονισμένα.
 Τὰ πρόσωπα ἐθαυμάζουμουν τῶν θαυμαστῶν Ἑλλήνων,
 ποὺ ἀτιλήδες ἢ πεζοὶ μ' ἐδιπλοχαιρετοῦσαν.
 ἦμουν στῆς νύκτας τὸν ἀνθόν, στὰ πρῶτα παιδικά μου.
 Κεθὼς τὲς εὐμορφες βαφές στέκονταν κι ἐθωροῦσα,
 καὶ χαίρουμουν στὴν ἐορτὴν τῆς παλαιᾶς ἡμέρας,
 ζερβιά μου σὰν καὶ νόησα, οἱ ζωγραφιᾶς κινοῦνται.
 Στρέφουμαι καὶ θεωρῶ ψηλά, τὸν Κυβερνήτη βλέπω
 νὰ παίρνει ἀέρα τῆς ζωῆς, νὰ τοῦ γελοῦν τὰ χεῖλη.
 Στὰ μάτια του ἔβλη ἔλαμπεν ἡ χάρις τῆς ψυχῆς του.
 Ὅπου ἔμουν ἐκκτέβηκε, μὲ πιάνει ἀπὸ τὸ χέρι.
 ἐγὼ δὲν ἐσοβήθηκα μ' εὐχαριστεῖ ἡ θεωρία του.
 μὲ πόθον, πόθεν ἔρχεσαι; εὐθύς τὸν ἐρωτάω.
 Εἰς ὥραν ἔρχεσαι καλήν, ν' ἀκούσω τὴν φωνήν σου,
 νὰ μάθω διὰ τὸ γένος μας, νὰ κάμω τί συμφέρει.
 Μῆνες καὶ χρόν : ἐπέρασαν ὥσπου νὰ ζητιηῶ
 τὰ πάθη σου, τὲς ἀρετές, τὸ κάλλος τῆς ψυχῆς σου.
 Φαρμάκι εἰς τὰ ἔργα σου χύσανε οἱ ἐχθροί σου.
 ἀλλ' ὁ καιρὸς μ' ἐφώτισε ἡ χάρις τῆς ἀλήθειας.
 καὶ ὥσάν τ' ἀλάφι στὰ νερὰ τρέχει τὸ δίψασμένο,
 φῶς ἀπὸ τὴν σοφίαν σου τρέχω κι ἐγὼ νὰ πάρω.
 Ἐκεῖνος ἀναστέναξε καὶ ἀπάνκριση μοῦ δίνει :
 Μητέρα καὶ πατέρα σου γνωρίζω καὶ τοὺς δύο,
 καὶ νὰ γεννήσουν ἄδικα τέκνα δὲν ἤμποροῦσαν.

Ἔλα μ' ἐμὲ καὶ ἀκλούθα με τοῦ Χάρου εἰς τὰ βασίλεια.
 Βοῇ ἀκούσθη κι ἀστραπὴ καὶ σύγνεφο μᾶς παίρνει,
 γῆ καὶ οὐρανὸ περάσαμε, στ' ἄκρα τῆς κτίσεως πᾶμε.
 Φθάσαμε εἰς τεῖχη φλογερὰ τοῦ σύμπαντος στεφάνι,
 καὶ θύρα μιὰ θεόρατη στέκει κλειστὴ ἐμπρὸς μας,
 ἦτον φτιαστὴ καὶ λαμπηρὴ ἀπὸ σκληρὸ διαμάντι.
 ὁ Κυβερνήτης μ' εὐκολιὰ εἶδα νὰ τὴν ἀνοίξει.
 Καθὼς τὴν ἀνοιξε, θεωρῶ χάος, σκοτάδι μέγα,
 καὶ μουγγητό, σὰν ἄνεμος μὲ κύμα νὰ παλεύει.
 Ὁ νοῦς μου σὰν κι ἐδείλιζε, καὶ ἡ καρδιά μου τρέμει,
 ὁ σύντροφός μου ὁ καλὸς τὸ νόησε καὶ μοῦ μοῦ λέγει,
 εἰς τὸ κατώφλιο μοῦ μιλεῖ τῆς θύρας τῆς μεγάλης :
 —Στὴν ἄβυσσο σου γίνομαι ποδότης, μὴ φοβεῖσαι,
 ξέρω πὼς εἶσαι καρδιακῆς, θυμήσου τὸ πενήντα.
 οἱ Ἕλληνες ποὺ γνώρισες, κι οἱ ἄλλοι ὅπου δὲν εἶδες,
 εἰς τὸ σκοτάδι τὸ πυκνὸ καθοῦνται, λημεριάζουν.
 χάρις ἐζητοῦσαν τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ Ὑψίστος τὸ φέρνει,
 στὰ πρόθυρα νὰ κάθονται Ἄδου καὶ Παραδείσου.
 Περνοδιαβαίνουν οἱ ψυχὲς κι αὐτοὶ τὲς ἐρωτοῦνε,

μαθαίνουν διὰ τὸ γένος τους καὶ τὴν γλυκεῖα πατρίδα·
θὰ σὲ ρωτήσουν, ρώτα τους, νὰ ποῖς καὶ νὰ σοῦ ποῦνε.
"Ὅσα 'τον ἀπ' τὸ χέρι μου ἐγὼ νὰ σοῦ διδάξω
ἢ ὥρα τοῦ θανάτου μου ἢ θλιβερὴ σοῦ τὰ 'πε·
ἐγὼ ἀγχαπώντας τὸν λαὸν κείτομαι σκοτωμένος.
"Ἄς μὴ μᾶς φεύγει ὁ καιρὸς κι ἄς μποῦμε στὸ σκοτάδι.

—Μιὰν ἀπορία λύσε μου, παρακκλῶ, πρὶν μποῦμε :
Πῶς θὰ διακρένω πρόσωπα στὸ φοβερὸ σκοτάδι ;
Ὅ' ἀκούω τάχα τὲς μιλιές κι ἀνθρώπους δὲν θὰ βλέπω ;
"Ἀκουσε τὴν ἀπόκριση καὶ νὰ σ' εὐχαριστήσω :
Τὰ ἔργα τὰ κόκκαλα τ' ἀνήλιο μνημὲα λιώνει,
ἀλλὰ τὸ φῶς τοῦ πνεύματος στὸ χῶμα δὲν χωνεύει·
αὐτὸ θὰ 'ναι λαμπράδα μας, καλῶς νὰ τοὺς θεωροῦμε.
Φυλάττει καὶ τὸ πνεῦμα τους τὸν τύπον τοῦ κορμιοῦ τους.
Κι ἄλλη ἀπορία τοῦ πρόβαλα καὶ μὲ παρηγοράει :
—Μήνα σὲ χάσω στὸ πυκνὸ καὶ θλιβερὸ σκοτάδι,
ὅπως ἐγὼ 'μαι ζωντανός, καὶ σὺ μὲ μένα μοιάζεις.

- Μάννα, μοῦ ἀποκρίθηκε, δὲν στέκει ἄγρυπνη τόσο
διὰ νὰ βυζαίνει τὸ παιδί, ὅταν τὴν νύκτα κλαίει,
καθὼς ἐγὼ πλευρὸ πλευρὸ μ' ἐσὲ θὰ τρεϊδεύω.
Διαβάζω εἰς τὰ σπλάχνα σου, ποθῶ σὰ σὲ βοηθήσω,
τὲς ἀγρυπνίες σου ἐχάρηκα, τὴν συλλογὴν σου εἶδα.
Πρῶτος καὶ δυνατότερος εἶσαι τῆς βασιλείας·
ἂν τὸ τιμὸνι ποῦ κρατεῖς μὲ τέχνην κυβερνήσεις,
δόξα θὰ λάβει περισσὴ τὸ Ἑλληνικὸν τὸ γένος,
κι ἡ δόξα του γλαμύδα σου θὰ σοῦναι στοὺς αἰῶνας.
Ἔχει τὸ σκῆπτρο σου ζωὴν εἰς τιμημένα χέρια.

Μ' αὐτὰ τὰ λόγια ἀφήσαμε τὴν θύρα, ἄκρη τοῦ κόσμου.
Ἄλλὰ καθὼς ἀρχίσαμε τὸ σκότος νὰ πατοῦμε,
μὴ λαμπυράδα ὁλόφωτη στὸν Κυβερνήτη ἐχύθη·
καὶ γράμματα ἐσχημάτιζε τὸ φέγγος τὸ καθάριον.
"Ἄγιος. "Ἄγιος, ἔγραφαν τὰ γράμματα τὰ θεῖα.
Σαράντα μίλια, σὰν θαρρῶ, σχίζομε τὸ σκοτάδι.
Κι ἄρχισε σὰν ἀνατολὴ ἡλίου νὰ κοκκινίζει.
Ἦτον ἡ λάμψη τῶν ψυχῶν τῶν φημιστῶν Ἑλλήνων.
Ξανοίγω λείψανα πολλὰ καὶ κάμπο ἀνθρωποστρωμένον,
ἀκτίνες ἀπ' τὰ λείψανα τὲς ἐρημιές φωτίζουν.
Δὲν ἦταν σώματ' ἄλλαλα, ζωὴν καὶ κάλλος εἶχαν·
νέοι εὐμορφοὶ καὶ γέροντες μ' ἄρματα ματωμένα,
σημαιοφόροι μ' ἀνοιχτές σημαῖες εἰς τὸ χέρι,
ξανθὰ κοράσια, σὰν αὐγῆς τὰ δροσερὰ λουλούδια,
μαννάδες μὲ κλαιόμενα βρέφη στὴν ἀγκαλιά τους,
γύρω μας ἐσταθήκαν, χαρὰ μεγάλην δείχνουν.
Ἄθως ψυχῇ, ἐφώναξε, ἀκούω ὁ Κυβερνήτης,
ποῦ τὴν γλυκεῖαν ἐχάσατε ἡμέραν τῆς ζωῆς σας,
στ' Ἀἰβαλί καὶ στὰ Ψαρά, Κασσάνδρα καὶ στὴν Κρήτην,
στὸ Μεσολόγγι καὶ στὴν Χιό, στὴν Κύπρον κι ἄλλους τόπους,
πολιτικοὶ καὶ ἱερεῖς καὶ τοῦ πολέμου ἄνδρες,
χαρῆτε, νά, σᾶς ἤφερα, δέτε τὸν βασιλιά σας !

*Ήλθε, δὲν μένει μετ' ἐμᾶς, θ' ἀργήσῃ διὰ νὰ ἔλθῃ·
 μιλήστε του τί θέλετε, πιστρέφει εἰς τὸ βασίλειο.
 Ξεφωνητά, δάκρυα χαρᾶς οἱ πεθαμένοι χύνουν,
 καθὼς ἀκούσαν τοῦ σοφοῦ ἀνδρὸς τὴν ὁμιλίαν.
 Εἰς τὸ βυζὶ τὰ ὄρφανὰ χιμογελοῦν κι ἐκαῖνα.
 Βαμμένο τὸ ἀχειλάκι τους μὲ γάλα καὶ μὲ αἷμα·
 μικροὶ μεγάλοι μοῦ μιλοῦν καὶ κρατημὸν δὲν ἔχουν,
 ἀπ' τὸ πολὺ ἀλαλητὸ τί λένε δὲν κατέχω.
 Μία ψυχὴ μπροστοπατεῖ σ' ἐμᾶς ἀνδρειωμένη,
 πατόκορφα λαβωματιῆς εἶχε πυκνὲς στὸ σῶμα,
 εἶχε τὰ γένια σὰν παπᾶς, ψηλὸ τὸ ἀνάστημά του,
 μὲ τὴν παλάμην του ἔδειξε συγὴν νὰ κάμει ὁ κόσμος·
 ἄφρονι ἐγενήκανε, μένος μιλεῖ ἐκεῖνος·
 "Ἄν εἰς τὰ ζῶντα μου, ὡς γνωστόν, ἀμάρτησα εἰς ἄλλα,
 τὸν πόνον τῆς πατρίδος μου σαλπίζουν οἱ πληγές μου,
 πῶς τὸν Αἰγύπτιον πολεμῶ εἰς πεισματώδη μάχην·
 μὰ τὲς σπαθιές ποῦ μ' ἔκοψαν, μιῶ καὶ εἰς τοὺς δύο,
 καιρὸς δὲν εἶναι, πέρασε, συμβούλια νὰ κρατοῦμε,
 καὶ τὰ συμβούλια ἔπρεπε τετελεσμένα νᾶναι·
 στεριᾶς τὸ κράτος δυνατὸ νᾶναι καὶ διὰ θαλάσσης.
 Εἰς τοῦτο κεφαλώνονται οἱ νόμοι κι οἱ προφῆτες,
 κι ἔχι σ' ἓνα τριάταρτο, σαποκαράβια πέντε
 νὰ καταντήσουν τοῦ λαοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ οἱ θυσιές·
 ληστεία, πείνη καὶ ἀτιμία τὸ γένος νὰ μαραίνουν!
 Ἔλεγε, καὶ τὰ μάτια του βρύσες τὰ δάκρυα χύνουν.

Στὰ λόγια ποῦ ἐξεφώνησεν, ὁ Κυβερνήτης λέγει·
 --Εἰς τοῦτο ἂν καταντήσῃμεν, τὸ ἄ ἄθεμα νὰ στίνεις
 εἰς τὲς πολλὰς ἀνεμιαλιὰς τῶν πρώτων τῆς Ἑλλάδος...
 Κι ἄλλα πῶς ἤθελε νὰ πεῖ ὁ Κυβερνήτης μοιάζει·
 οἱ ἀποθαμένοι ἐστέκονταν σιωπηλοὶ ν' ἀκούσουν,
 ὅταν ἐφάνη ἓνα κορμὶ ἐνὸς ἀποθαμένου·
 ἀγάλλι-ἀγάλλι περπατεῖ, τὰ γόνατά του τρέμουν,
 ἡ κεφαλὴ του μὲ κλωστές ἦτον χρυσὲς δεμένη.
 Ποιὸς ἦτο τὸν ἐγνώρισα, ἐράϊσε ἡ καρδιά μου,
 ἀλλὰ αὐτὸς δὲν μοῦ μιλεῖ, στὸν σύντροφόν μου ὑπάγει,
 κακὸφωνα τοῦ ὁμιλεῖ ἀπ' τὸ βαμμένο στόμα·
 - Ἄν ζοῦσες δὲν θ' ἀπόθνησκα τὸ τέλος ποῦ ἔχω δώσει
 ν' ἀνάψω μὲ τὸ χέρι μου Χάρον τοῦ ἑαυτοῦ μου·
 μοῦ φάνηκε πῶς πνίγονταν τὸ σκάφος τῆς πατρίδος,
 μ' ἔδερναν καὶ τῆς ἔχαρης πενίας τὰ μαρτύρια,
 ἔκαμα τὴν ἀπόφασιν, φίλοι, δικοὶ μὲ κλαίου·
 θαρρῶ κι ἂν καὶ τὰ ὕστερα ἔφθανες γηρατειά σου,
 τὰ ὅσα μᾶς ὑπόσχουσιν θὰ ἦτον τελειωμένα·
 τὰ ὄρφανὰ θὰ κέρδιζαν τοὺς κόπους τῶν γονέων,
 οἱ γέροντες ἀνάπαυσιν θ' ἔχαμεν τῶν κινδύνων,
 χαίρομεν στὸ δαίλι μας τοὺς κόπους τῆς κύγῃς μας,
 θ' ἀνθίζε μὲ τὴν πρόνοιαν σου ἴσ' ἀνοιζῇ τὸ δάνειο.
 Χάρου, ὦ Κυβερνήτα μου, κι ἐγὼ ἐχθρὸς σου ἤμουν,
 ἀλλὰ κι ἐγὼ σ' ἐκδίκησα μὲ χέρι αἵματωμένο.

Στρατηγὲ Λόντο, μ' ἀδικεῖς, τοῦ λέγει ὁ Κυβερνήτης,

δὲν χαίρομαι τὸν λυπηρὸν θάνατον ποῦ ἔχει δώσει,
 διατὶ ποτὲ διὰ τὰ κακὰ δὲν χάρηκε ἡ ψυχὴ μου·
 τέτοιος ποῦ ἤμουν ζωντανὸς εἶμαι κι ἀποθαμένος·
 ὁμνῶ, μὰ τὸ τέλος σου καὶ μὰ τὸ ἰδικόν μου,
 ἄφ' οὗ καὶ εἶδα τοῦ Θεοῦ τὴν τόση εὐεργεσίαν,
 ἡ μοίρα μου σ' αἰχμαλώτη φυλὴν μ' εἶχε γεννήσει,
 κι ἡ χάρις τοῦ μὲ ὕψωσεν εἰς ὕψος μεγαλείου,
 σκηπτρούχων νᾶμαι εἰς συνοδείᾳ μεγάλων βασιλέων,
 καὶ νὰ βαρβαίνει ἡ γνώμη μου τοῦ κόσμου εἰς τὰ συμβάντα,
 ἔβαλα πόθο εἰς τὴν καρδίαν, ἀβυσσὴ ἐπιθυμίαν,
 εὐεργετώντας τὸ Ἔθνος μου νὰ δείξω εὐγνωμοσύνην.
 Ἔστησα διὰ σημάδι μου νὰ εἴσθε εὐτυχισμένοι.
 Αὐτὸ ὃ δὲ θέλει ὁ Ὑψιστος κι οἱ ἅγιοι τοῦ ἀγῶνος.
 Ἦ αὐπνιὰ ἦτον ὕπνος μου, παρηγοριὰ ὁ κόπος,
 καὶ νὰ τιμήσω τὰ λευκὰ μαλλιά τῆς κεφαλῆς μου.
 Δὲν νόμιζα κι ἄλλος κανεῖς σὰν μένα νὰ γνωρίζει
 τὸ δίκαιο τῆς πατρίδος μας καὶ τὰ συμφέροντά της·
 δὲν σοῦ τ' ἀρνοῦμαι, στρατηγέ, μ' εἶχε κι ἀδημονία
 μὰ μὲ ποτίζατε χολὴν ἀντὶ ἀγάπης τόσης.
 Ἀλλὰ τί κλαῖμε στὰ παλιὰ σὰν εἰ μοιρολογήστρες;
 Τὰ περσμένα πέρασαν, τὰ μέλλοντα ἄς ἰδοῦμεν·
 ἐγὼ καὶ σὺ ἐγεννήθημεν εἰς ἄστρο αἰματωμένο.
 Ἔλα στὸν βασιλέα μας λόγια καλὰ νὰ ποῦμεν,
 καθένας μὲ τὴν γνώμην του τὸν νοῦν του νὰ φωτίσει.

Ἀπομιλώντας τὸν Θωρῶ στὸν Λόντο καὶ πλησιάζει.
 Θυμήθη τὸ φιλόπρωτο τῆς πρώτης του ἐπιστήμης.
 Τοῦ δίνει τ' ἄχαρὰ δεσμὰ στὴν δόλια κεφαλὴ του.
 Τὴν καλοσύνη ἐθαύμασα καὶ στοὺς νεκροὺς φωνάζω·
 Ἀκούσατε τὰ ὀρφανὰ, οἱ γέροντες κι οἱ νέοι,
 ὕστερηθήκατε πολὺ, στερούμενοι τὸν ἄνδρα...
 Νέος ἐγὼ τὸν γέροντα πῶς νὰ ἀναπληρώσω,
 εἰς ἔργα ποῦ ἀσπρυνάλλιασε εἰρήνης καὶ πολέμου!
 Ὡστόσο ἀρχίζουν οἱ ψυχὲς ὅλες νὰ μοῦ μιλοῦνε.
 Ποιὰ μοῦλεγε· τὸ σύνταγμα πρέπει νὰ ἐξορίσω·
 τὸ ἐμποδίζει, ἔλεγα, ὁ ἔρκος π' ἔχω δώσει·
 ἄλλοι, ν' ἀνοίξω πόλεμον, στὸν Ὀλυμπον ν' ἀνέβω,
 τώρα ποῦ ὁ Ροῦσος μάχεται τοῦ Τούρκου τὸ βασίλειο.
 Δὲν μᾶς ἀφήνουν, ἀπαντῶ, οἱ ἄλλοι βασιλιάδες·
 χίλιες μοῦ δίνουν συμβουλές, καμιά γερὴ δὲν μοιάζει
 μοῦπαν κι ἔθνοσυνέλευσιν νέαν νὰ συγκαλέσω·
 λέγω τους πῶς σημαντικὴν ὠφέλειαν δὲν ξανοίγω.
 Λόγια πολλὰ φορτώματα, χιλιάρμενον νὰ πνίξουν·
 ἡ γνώμη τους κυμάτιζε, σὰν τὸ θαλάσσιο κύμα,
 ὅταν ἀνέμοι προμηνοῦν χιονιὰ καὶ κακοσύνη.

Σηκώθηκε ἓνας γέροντας, βροντόφωνη ἡ λαλιά του,
 ἦτον ἀπ' τὴν Καρύττινα, ὁ γέρος στρατηγὸς της,
 στὸν Κυβερνήτη ἐστράφηκε, γνώμη καινούργια λέγει·
 Ὅλοι μιλοῦμε, δὲν μιλεῖς, ποῦσαι καλλίτερός μας;
 Μήνα σὲ κάνει ὁ κατήγος, σὲ παίρνει καὶ ὑποψία
 ποῦ ὅλοι πιστοὶ δὲν φάνημεν στὰ λόγια τῆς ζωῆς σου;

Φοβεῖσαι μήπως δεύτερα φθόνος κι ἐδῶ κυριεύσει ;
Μὴν ὁμιλήσεις, καὶ ἐγὼ τὸ ἀσύμφωνο θά παύσω.

—Φίλε μου γέρε, μίλησε, ἐκεῖνος ἀπεκρίθη,
στόλισε καὶ μὲ εὐμορφο μῦθο τὴν συμβουλὴ σου,
διὰ νὰ νοήσουν οἱ μικροί, νὰ ἰδοῦνε κι οἱ μεγάλοι.
‘Ο στερνὸς μῦθος, ποὺ ἐπλάσαχ, ἦτον στὸ σκοτωμὸ σου.
Ἀκούστε τώρα τί λαλῶ, ἀκούστε τί προβάλλω.
Πρῶτα τὸν Κυβερνήτη μας πολὺ εὐχαριστοῦμε,
ποὺ ἔφερεν εἰς τὰς ψυχὰς τὸν σεβαστὸν Μονάρχην,
ν’ ἀκούσει ἀπὸ τὸ στόμα μας τὴν καθαρὴν ἀλήθειαν.
Δεύτερα τί γνωμοδοτῶ προσέχετε μὲ ἀπάθεια.
Συχνὰ μὲ τοὺς προπάτορας καὶ σμίγω καὶ μὲ ὀμίλουν,
διδάσκομαι τὰ παλαιά, τὰ νέα τοὺς μαθαίνω.
Εἶναι σοφοί, ὡς ξούρετε, κι ὡς τέκνα τοὺς μᾶς ἔχουν.
Νὰ τοὺς παρακαλέσωμεν τὴν γνώμην τους νὰ εἰποῦνε.
Ἐπιτροπὴ πενταμελῆ ἢ τριμελῆ νὰ στείλουν,
εἰς τέτοιαις ὥραις κίνδυνον τὸ γένος νὰ βοηθήσουν·
προτείνω νὰ τοὺς στείλωμε τὸν γέρο Βαρδαλάχο
ποῦναι καλὸς Ἑλληνιστής, φίλος τοῦ Ξενοφῶντος.
Μὴ πάει κανένας ἀπὸ μᾶς καὶ λαθεσθεῖ ἡ φωνή του.
Ἐκεῖνοι ἐδῶ συχνέρχονται, τὼρ’ ἄργησαν νὰ ἔλθουν.

Στοῦ γέροντος ἐχάρηκαν ὅλ’ οἱ νεκροὶ τὰ λόγια.
‘Ο Βαρδαλάχος μὲ σπουδὴ τὰ ροῦχα του τινάζει
βρεμένα καὶ πολὺ βαριά ἀπ’ τὸ θαλάσσιο μνήμα.
λησιμόνησεν ἀπὸ χαρὰν τὸ τέλος τὸ πικρὸ του,
τὸν κυβερνήτη ἐκοίταζε, καὶ τοῦπε διὰ νὰ πάει.
Μόλις πεντέξῃ βήματα ὁ γέρος εἶχε κάμει¹,
καὶ τρεῖς ἄνδρες ἐφάνηκαν ἡλιοφωτοχυμένοι,
ἐλαμψαν φῶς πλὺ ζωηρὸ τὰ ἀκαίμητα σκατάδια,
ὄχι μακρὰ ἐσταμάτησαν, κι ἀκούετο ἡ φωνή τους.
Οἱ δύο στὰ λόγια μάχονται, τοὺς ἡμερώνει ὁ τρίτος,
καταμεσῆς τους ἔστεκε, νὰ μὴν ἐλθοῦν στὰ χέρια.
‘Ο ἓνας ἦτον μὲ χρυσὰ ἄρματα λαμπροφόρος,
ρομφαίαν ζώνει ἡ μέση του, στὸ χέρι τὸ κοντάρι,
ἄστραφτε στὸ κεφάλι του μιὰ περικεφαλαία,
ποῦχε πετράδια ἀτίμητα, ἄστρα στὸ μεσονύκτι·
τὸ κάλλος τοῦ προσώπου του δὲν θάγγαζε ζωγράφος.
‘Η κεφαλὴ του ἦτον γυρτὴ ὀλίγο εἰς τοὺς ὤμους.
‘Ο ἄλλος ἦτο μὲ λευκὸν χιτῶνα ἐνδεδυμένος,
καὶ μὲ φωνὴν ἀγγελικὴν ἔψαλε, ὡς σᾶς λέγω :
«Πῶς βασιλεὺς καὶ τύραννος ἐχθροὶ ἐλευθερίαν
«πῶς βασιλεὺς καὶ τύραννος τοῖς νόμοις ἐνχυντίει».
‘Ο μεσανὸς σὰν φρόνιμος, πολὺ τοὺς νοθετοῦσε :
Ντραπῆτε μεγαλόψυχοι, τὰ ἐγγόνια σας ντραπῆτε·
δὲν πᾶνει ὁ Χάρος ἄχαρος τὴν ἐχθρὰ τῶν καρδιῶν σας !

Ἀκοῦμεν κι ὁ πολεμιστὴς ἀπόκρισιν τοῦ δίνει :
Δάσκαλε τοῦ δασκάλου μου, μὴ πεῖς νὰ ὑποφέρω

1. ‘Ο Βαρδαλάχος.

τὸν ῥήτορα ποὺ τοὺς ῥητοὺς στόλιζε στοχασμούς του
μ' εὐμορῆς λόγια καὶ πολλοὺς πλάνεσε τῶν Ἑλλήνων.
Κάλλιο πολὺ σοῦ ταίριαζε, ἄκριτε Δημοσθένη,
στοὺς βράχους νὰ παραμιλεῖς, νὰ δέρνης τ' ἀκραγιάλια,
παρὰ νὰ σύρεις στὴν σφαγὴν τοὺς νέους τῆς Ἀθήνας.
Δήμια ! καθὼς τοὺς ἐβλεπα στὸν πόλεμον νὰ πέρτουν,
ἔτρεχε μὲ τὸ αἷμα τους τὸ αἷμα τῆς καρδιᾶς μου,
τόσο ἡ ἀνδρεία τους μ' ἄρσσε καὶ τόσον τοὺς λυπούμουν !
Γιὰ δέτε τὸ μπουμπουνητὸ τῆς κούφιας κεφαλῆς του !
Ἐθάρρειε γῆ καὶ οὐρανὸς καὶ βασιλεῖς καὶ ἔθνη
ἀπὸ Ἰλισσὸν εἰς Κηφισσὸν νὰ ἴναι περιχλυσμένα,
κι ἔταν ἐγὼ πολέμαγα θηρία καὶ ἀνθρώπους,
τῆς γλώττας τὸ φαρμάκι του δὲν ἔπαυε κατάρρε.
Μάθε κι ἡ βασιλεία μου δόξα Ἑλλάδος ἔστω.
Ἀπλώσα τῆς σοφίας τῆς τὸ φῶς στὴν οἰκουμένη,
ἤμουν πρὸ φήτης μ' ἄρματα, θείας προνοίας τέκνον,
τοῦ σταυρωμένου τοῦ Θεοῦ, ἀνοιζα ἐγὼ τὸν δρόμον,
ἔσμιζε δύση, ἀνατολή, κι ἐγέννηκε τὸ θαῦμα,
καὶ ἡ ρομφαία ποὺ κρατῶ ἔχει μεγάλην χάριν.

Εἶπε κι ἐβροντολόγησε τὴν χεῖρα του εἰς τὴν σπάθα.
Ὁ Δημοσθένης καὶ αὐτὸς κακὰ τοῦ ἀπηλογιέται:
Νὰ μὴν παραλογεῖς πολὺ, υἱὲ Διὸς μεγάλου !
Στὰ γεννητάτα σου ἀσχημιὰ φέρει ἡ παραλογιά σου·
λησμονῶν ὅτι ἦσουν θεός· κι ἄνθρωπος ἄκουσέ με·
σ' ἐσένα καὶ στὸν Φίλιππον ἤμουν ἐχθρὸς καὶ εἶμαι.
Δὲν σβένουν τ' ἄδικο ποτὲ αἰῶνες καὶ αἰῶνες.
Κι οἱ δύο νὰ βασιλεύσετε θέλατε στὴν Ἑλλάδα.
Εἶναι θεμέλιο ἀρετῆς ἐλευθερία καὶ νόμος·
σᾶς κοίταξα, σᾶς νόησα καὶ ἤναψε ἡ καρδιά μου.
Φλόγα πολέμου ἔχυσε στὰ στήθια τῶν Ἑλλήνων·
μὴ πεῖς πὼς νικηθῆκαμε, ἐστὶ ἴσαι ὁ νικημένος.
Φονιά τοῦ Παρμενίωνος, Κλείτου καὶ Καλλισθένη !
Ἦθελες νὰ σὲ προσκυνοῦν τὰ τέκνα τῆς Ἑλλάδος ;
Τὸ ἀπαλὸ τὸ σῶμα σου δὲν πνέει εὐωδίες,
μυρίζει ἀπὸ τὰ αἵματά τῶν φίλων σου χυμένα·
θηρία, καθὼς ἦσαν, ἀθρόουσαν μὲς στοὺς φόνους·
ἐσένα ποὺ μὲ τὴν βροντὴν καὶ μ' ἀστραπὴν στὸ χέρι
ζωγράφιζαν οἱ κόλακες τῆς μέρας σου ζωγράφοι.
Ξεύρεις πὼς τὰ ὀλύμπια σου δὲν σ' ἔσωσαν προσόντα
ἀπὸ τῆ μέθης τοῦ κρασιοῦ ζωῆς σου νὰ μὴ χάπεις !
Ξεζώσου αὐτὰ τὰ ἄρματα, ποὺ ζώνει τὸ κορμί σου.
Ἑλληνικά εἶναι ἄρματα, καὶ σὺ Περσιάνος εἶσαι.
Ἀπὸ τὴν θήκη τὸ σπαθὶ ὁ Μακεδὼνας σέρνει,
ὅταν ὠργίσθῃ ὁ Πλάτωνας καὶ λέγει καὶ στοὺς δύο :
—Διὰ τοῦ Θεοῦ τοὺς οἰκτιρμούς τ' εἶν' τὰ καμώματά σας !
Ἀπὸ πολλοὺς σᾶς διάλεξα ἐγὼ στὴν συντροφιάν μου.
Μονάρχης καὶ πολεμιστῆς ὁ ἕνας ξακουσμένος,
ὁ ἄλλος γενναϊόψυχου πολίτου νὰ ἴναι εἰκόνα.
Νὰ ποῦμε λόγια φρόνιμα εἰς τὸν σκηπτροῦχον νέον,
στὸ παλαιὸ τὸ γένος μας ποὺ τώρα βασιλεύει·
νὰ μᾶς γνωρίσει θέλετε πρώτη φορὰ μ' αὐτά σας ;

Ποιά χάρη ή όμιλία μας θάχει στήν άκοήν του ;
Δέν βλέπετε άθεόφοβοι, πώς άπ' αὐτόν τήν ἔνα
κρέμεται δόξα καί τιμή τοῦ κράτους τῶν Ἑλλήνων ;

Στά λόγια αὐτά τοῦ Πλάτωνος κι οἱ δύο ἐκαταλογιάσαν
μέ πρόσωπο γελούμενο κι οἱ τρεῖς σ' ἐμένα ἤλθαν.
τὸν Κυβερνήτην χαιρετοῦν καί ἐκλεκτούς τοὺς ἄλλους,
ἐγνωρισθήκανε καλῶς, παῖοι κι οἱ τρεῖς νά ἦτον.
Ὁ Πλάτωνας γλυκόφωνα νά μοῦ μιλεῖ ἀρχίζει :
—“Ὅπου ἔναι ὁ τάφος τοῦ Σκουζέ καί τοῦ σοφοῦ τοῦ Μύλλερ
χρόνους πολλοὺς ἐδίδαξα τοὺς νέους τῆς Ἑλλάδος·
Καθήμεν ἀκόμη τὸν καλοῦν τὸν εὐμορφον τὸν τόπον.
Νέος καί σύ, τὰ λόγια μου μέ προθυμία ἀκροάσου·
τρία ἢ βασιλεία σου πρέπει νά ἔχει τέλη :
Τὰ ἔθνη καί τοὺς βασιλεῖς φίλους σου νά κερδίσεις.
Τὸ κράτος ἐσωτερικῶς καλὰ νά θεμελιώσεις,
νά διώξεις τὸν ἀλλόφυλλο ἀπ' τὴν Εὐρώπην πέρα·
ἂν θέλεις ὅμως καί βαθιά τὸ πράγμα νά ἐξετάσεις,
τὰ δύο τὰ ζητήματα τὸ μεσινὸ τὰ λύει.
Ἄν βρίσκεται τὸ κράτος σου καλῶς ὁργανισμένο,
τοὺς βασιλεῖς τοὺς κέρδισες· ἢ καί ἂν κακογνωμοῦνε,
πίστευε κι ἡ κακία τους πολὺ δέν κατορθώνει,
καὶ μισθωτὸς προδότης τους τὸν θρόνον σου δέν βλέπτει·
τῆς βασιλείας σου ὁ σκοπὸς ὁ τρίτος ὁ μεγάλος,
σαρκώνεται ἀπ' τὸν δεύτερον, παίρνει ζωὴν καί λάμπει.
Διὰ νά διαδώσεις φῶς ζωῆς, πρέπει ζωὴν νά ἔχεις·
τὸ κάλλος καί ἡ δύναμις γέννημα εἶναι υἱείας,
σίδηρο βάλε στήν καρδιά καί χάλκωμα στὰ στήθη,
τὰ ὅσα μέλλει ἀπὸ μᾶς ἀκόμη διὰ ν' ἀκούσεις.
Ὅταν κυρεῖ ἐγωϊσμός, κι ὄχι πατρίδος πόνος,
θηριομανεῖ πὼς ἔστωσε καθένας τὴν πατρίδα,
καί πρὸς ἀντιμισθίαν του θέλει αὐτὴν νά φάγει·
τοῦ δεκαλόγου τοῦς χρησμούς καταπατεῖ ὁ κόσμος·
ἄλλο δέν εἶναι μυστικὸ πρὸς σωτηρίαν τοῦ κράτους
εἰμὴ σοφὸς καί δυνατὸς νά γεννηθεῖ μονάρχης.
Κέντρον εἶναι δυνάμειος ἢ ἄκρα ἐξουσία,
παράδειγμά ἔναι ἀρετῆς, βασιλικὴ ἢ χάρις.
Δέσε εἰς τὴν παλάμην σου τοὺς χαλινούς τοῦ κράτους,
καί μὴν ἀφήνεις τὰ λουριά ν' ἀεροκυματίζουν·
φόβητρα καί τῆς ἠθικῆς κοινῆς νά μὴν φοβεῖσαι,
κυβέρνα μέ ἡρωϊσμόν στάς φρένας καί στὸ ἔργον.
Σωτῆρος φέρνεις πρόσωπον, κράτεις καλὰ στὸν νοῦν σου.
Διάβασε καί τὸ τέταρτον τῶν νόμων μου βιβλίον,
νά ἴδεῖς ἀκόμη πλὺ ἀνοικτὰ τὸ τί σοῦ παραγγέλω.
Θά ἴδεῖς πὼς καί φρονήσεως καί δίκιου καί ἀνδρείας
πλήρωμα θέτω ἀρετῆς καί παινεμένη ἐγκράτεια,
ζυγὸς τῶν τριῶν ἀρετῶν, καλὸν καρπὸν νά δώσουν.
Δικαιοσύνης πλησμονή, φρονήσεως καί ἀνδρείας
στρέφει εἰς τὸ ἐλάττωμα, ζημία τὸ καλὸ τους·
ἐγκράτεια εἶναι χαλινὸς αἵτιοῦ εἰς τοὺς πολέμους,
τοῦ κυβερνάει τὸν θυμὸν τὸ σίδηρο εἰς τὸ στόμα·
θυμήσου πὼς ὁ φίλος μου, δικός μου καί δικός σου,

ὁ Σέλιμα, σοῦ παρήγγειλε λατρεῖαν σωφροσύνης,
ὅταν σ' ἀποχειρέτησε στὸ πρῶτον μισευμόν σου.
Τὸ σῶφρον καὶ τὸ ἐγκρατὲς χάριν σημεινούν μίαν.
Χαίρου χαράν, σοῦ εὐχόμεθα οἱ τρεῖς, καὶ εὐτυχίαν.
Ἄφρῳ καὶ ἀπωμίλησε, κι οἱ τρεῖς μαζί μισεύουν.
Τὸν Κ βερνήτη ἐπικα στο χέρι καὶ ρωτῶ τον :
Τί λές σ' αὐτὰ ποὺ ἤκουσα ; συλλογισμόν μοῦ φέρουν !
—"Ὅλα σοῦ τὰ 'πε φρόνιμα, τοὺς ἄνδρας νὰ τιμήσεις"
τῆς ἐγκρατείας τὸν ὀησαυρόν σοῦ διπλοπραγγέλω.

Τὸ ὄνειρό του ὁ βασιλιάς, ὡς γράφει ἐδιηγεῖτο
στὸν Ὀλάμον τοῦ ὕπνου του, καθήμενος εἰς θρόνον·
διέκοψε τὴν διήγησιν, νὰ ἀνασάνει ὀλίγον·
τοῦ παλατιοῦ ὅσοι εὐτυχαν ἀκριαταί, ὡς εἶπα,
καὶ ἐκθαμβοὶ καὶ ἥφρωνοι θαυμάζουν τ' ἀκουσμένα.
Πίσω τῶν ἄλλων ἔστεκε καὶ Πολωνὸς φιλέλλην
εἰς τὸ γραφεῖο ἐργάζεται, νὰ νυκτωθεῖ συνέβη,
νὰ ἐρωτήσῃ ἐπιθυμεῖ, ἀλλ' ἄτολμος ὀκνεύει,
μὲ ποῖον ἦχον μουσικῆς, μὲ ποίαν ἁρμονίαν
πικάνισε τοὺς στίχους τοῦ ὁ ρήτωρ Ἀθηναῖος ;
Ὁ Πολωνὸς τῆς ψαλτικῆς εἶν' ἐραστὴς ἀρχαίας.
Μονάχη ἡ βασίλισσα τὰ χεῖλη τῆς ἀνοίγει,
τὸ στόμα ποὺ τριαντάφυλλα καὶ χάρες πνέουν τόσες.
Ἄν εἶδες βασιλέα μου, πές μου, τὸν ἁρωτάει,
τὸν Ὑπουργὸ ποὺ σκότωσαν ἐμπρὸς τῶν ὀφθαλμῶν μου.
Ἄπ' τὸ πηλάτι ἀγνάντευσα, τὸν εἶδα ματωμένον.
Τί σοῦ 'πε βασιλέα μου, ποῦδ' πολὺ νὰ μάθω.
—"Ἐχε, τῆς λέγει, ὁπομονή, θ' ἀκούσεις καὶ θὰ μάθεις.
Ἀλλ' ἄφησε μὲ τὴν σειρὰν νὰ εἰπῶ τὰ ἰδωμένα.
Ὁ Κυβερνήτης μοῦ μιλεῖ, τὸν λόγον του ἀποσώνει.

Εἶναι καιρὸς ἐπιστροφῆς, ὁ ἥλιος πάει νὰ φέξει.
Ὅράματα καὶ ἀκρόαμα θύμου καθὼς ζυπνήσεις.
"Ὅσα μοῦ λές τὰ δέχομαι μ' ἀγάπη, τοῦ ἀπαντάω,
ἀλλὰ καὶ ἀκόμη ἂν ἤμπορεῖς μὶόν χάριν σοῦ ζητάω.
Μοῦ 'πες πῶς εἰς τὰ πρόθυρα Ἄδου καὶ Παράδεισου
θὰ ἰδοῦμε τοὺς ἀγωνιστάς τῆς φημιστῆς Ἑλλάδας.
Θαρρῶ λοιπὸν πῶς ἀπ' ἐδῶ πολὺ μακρὰν δὲν θὰ 'ναι
αὐτὲς οἱ δύο οἰκοδομὲς τῆς πρόνοιας τοῦ Ὑψίστου,
τῆς δόξης καὶ σοφίας του καὶ τῆς πολλῆς του ἀγάπης,
κάμε νὰ ἰδῶ καλλίτερα, σοφὴ νὰ μάθω ἀλήθειαν,
νὰ λείψῃ ἀπὸ τὰς φρένας μου γνώμης ἀμφιβολία,
νὰ δίδω φόβον στοὺς κακοὺς, στοὺς ἐναρέτους θάρρος".
Τὴν πεθυμιά μου ἐξέφρασα, χαίρεται ὁ Κυβερνήτης
στὸ μέτωπο μ' ἐφίλησε, πατέρας μου πᾶν νῆτον·
μιὰ ἡδονὴ ἐχύθηκε στὰ μέλη τοῦ κορμινοῦ μου,
χαρὰν δὲν ἐδοκίμασα τόση ποτὲ στὸν κόσμον,
πάλι σὰν κι ἐλυπήθηκα, καὶ μοῦ ὁμιλεῖ ὡς θ' ἀκούστε :

—Μοιάζει καὶ σὰν ἀβέβαιο στὸν νοῦν σου κυματίζει
κρίσις καλοῦ, κρίσις κακοῦ καὶ μέλλουσα μιὰ ζήση.
Ἐλπίδος φῶς Ἑλληνικῆς, πρόσσεχε στήν φωνήν μου
ἂν δοκιμὴ εἶναι καλὴ θνητοῦ φρονίμου ἀνθρώπου
νὰ ἔχει εἰς τὰ ἔργα του ἀρχή, μέση καὶ τέλος,

σημάδι ν᾿ἔχει τὸ καλὸ, θεμέλιος δικαιοσύνην,
τάχα ὁ Ὑψιστος Θεὸς καὶ αὐτουργὸς σοφίας
τὴν τάξιν αὐτὴν τὴν παινετὴν δύνατο νᾶ παρέβει;
Τὸν ἄνθρωπο ἐπλαστούργησε, χάριν νοὸς τοῦ δίδει,
ἔναψεν εἰς τὰ στήθη του ἀκοίμητην λαμπάδα,
τὸ φῶς τῆς συνειδήσεως, — καὶ σκῆπτρο ἐλευθερίας,
καλὸ νᾶ πράττει ἢ κακόν, τοῦ ἔστησε εἰς τὸ χέρι
Θεὸς ὁ παντοδύναμος, πανόπτης, δικαιοκρίτης
καλὸν ὁφείλει εἰς τὸν καλὸν καὶ τιμωρίαν στὸν πταίστην,
ἀξίαν τὸ ἐλεύθερον καὶ παραξίαν μορῶναι
ἢ μύριον ἢ ἀνθρώπων στήν γῆν δὲν ἔχει πέρας,
τὸ Εὐαγγέλιον ἐφώτισε ζωὴν καὶ ἀφ' ἀρσίαν.
Ἔλα ν' ἀκούσεις καὶ νᾶ ἴδεις τὰ θεῖα τὰ μυστήρια.

Σὺν τὸ γεράκι τὸ ἄγριο χουμῶ ν' ἀρπάζει ὀρνίθι
μέ τόση, μοῦ ἐφάνηκε, κινουμαι ὀγληγοράδα·
ἀπὸ τὸ χέρι μέ κρατεῖ, εἰς χώμα δὲν πατοῦμεν,
σαῖτα σὺν πηγαίναμε, ἀπὸ ζερβιά μου ἀκούω,
κλαψομανιό, φωνὲς πυχλές, κουδουνητὸ ἀλύσων,
γλώσσες φωτιᾶς ὑψώνονται, πυρὸς πελάγη ἀφρίζουν,
στήν φλόγα ἀνθρώποι κολυμβοῦν, μέ τὸ στοιχεῖο παλεύουν,
τὸ πῦρ ποὺ χύνει τοὺς ἀφροὺς καὶ λόγια γαργαρίζει·
παίρναι τ' αὐτὶ μου τὲς μυλιὰς καὶ ἦτον κακὲς βλασφημίες:
— Ἀνάθεμα τοὺς αἵτιους μας, πατέρα καὶ μητέρα,
νᾶ μὴ εἶχε φέξει αὐγερινός, νᾶ ἔχε καεῖ ἡ κτίσις,
παρὰ ποὺ γεννηθήκαμε στὸν ἥλιο τῆς ἡμέρας.
Ἐχάθηκα! ἀγέννητοι νᾶ ἤθελε βρεθοῦμε!
Στάσου, τὰ βλέπω, ξήγα μου, στὸν Κυβερνήτην λέγω.
— Εἰς τὰ καμίκια ποὺ θεωρεῖς καίονται ψεῦτες, κλέφτες,
ἔσοι μ' ἀνόσια ἄρματα δικαίους πολεμοῦνε,
τὰ ἔθνη, σὺν καὶ τοὺς θνητούς, τὸ πῦρ τὰ βασανίζει,
ἔσοι καὶ τὴν πατρίδα τους ἐπρόδωσαν δι' ἀργύρια,
ἔσοι στοὺς εὐεργέτας τους ἀχάριστοι ἐφάνηκαν,
ἔσα ἔναι ἀμαρτήματα ποὺ καταριέται ἡ πίστις,
στὰ δεσμοτήρια ποὺ θεωρεῖς αἰώνια τιμωροῦνται.
— Βεβαίως, τ' ἀποκρίθηκα, θάρρευσά καὶ τοῦ λέγω:
Ἐδῶ ἔχουν καὶ τὴν κλίνην τους φονεῖς καὶ συνωμότες,
ποὺ τὴν πολῦτιμον κλωστήν ἔκοψαν τῆς ζωῆς σου·
Θαρρῶ πὼς θᾶτανε πολλοί· τοὺς ἔμαθες; τοὺς ξεύρεις;
Τέτοιον ποτὲ ἀνοσιούργημα οἱ δυὸ δὲν θὰ τολμοῦσαν.
— Μὴ μέ λυπεῖς, μοῦ ἀπάντησε, θυμώντάς με ποῖοι ἦτον·
κάλλιον εἰς τὸν Παράδεισον τοὺς ὀφθαλμούς σου στρέψε·
ἀπ' τὴν δεξιὰ μου μέ κρατεῖ καὶ τὸ δεξιὸν τοῦ χέρι
δεξιὰ μας τὸν Παράδεισον μοῦ δακτυλοδεικτοῦσε.
Φθάνομεν. Πῶς νᾶ σᾶς εἰπῶ τὰ μάτια μου τί εἶδαν;
Ψαλμοὺς ἀκούω μουσικῆς, ποὺ τοῦ κυμβάλου ἡ χάρις
ἄρπας φωνὴ γλυκόφωνη καὶ κορασιῶν τραγούδι,
θὰ ἔτον ἀρκούδων φωνητά, μοιρολογήστρας κλάϊμα.
Ἔλαμπε καὶ ὑπέρλαμπρο τὸ φῶς τοῦ Παράδεισου,
ποὺ ὅποιος φωτεινότερος ἦλιος στήν γῆν ἀστράφτει
τυφλῆς νυκτὸς θὰ ὥμοιαζε σκοτάδι πυκνωμένο.
Ἀγγέλοι· δισκοπότηρα στὰ χέρια τους κρατοῦσαν,

ἄλλοι κρατοῦνε θυμιατὰ, παλαιὰν Γραφήν ἢ νέαν,
 εἰς μέγα δισκοπότηρον ἦτον Χριστοῦ τὸ αἷμα,
 ἦτον εἰς ἄλλα πλεῖστα μικρὰ μαρτύρων καὶ ἁγίων.
 Ἦτον καὶ ὠραῖος ἄγγελος τὰ μάτια δακρυσμένος,
 τοῦ Κυβερνήτου ἐκράτουνε τὸ αἷμα τὸ ἁθῶν.
 Ἑλληνικὰ εἶδα αἷματὰ πολλὰ εἰς χέρια ἀγγέλων.
 Εἰς λάμπην ἀκτινοβολῆς στήν μέσσην τῶν ἁγίων,
 θεωρῶ πατέρα καὶ υἱὸν στήν μέσσην τ' ἅγιο πνεῦμα.
 Τὸ περιστέρι τὸ ἅγιο, χρώματ' αἰὶν δαίχνει
 εἰς τὰ φτερά του ὁ ἀνοιχτά, στήν χάριν τοῦ λαιμοῦ του.
 Τὸ χέρι μου ἐλευθέρωσα ἀπ' τὸν καλὸ ὁδηγόν μου.
 Γονατισμένος ἔπεσα, δέομαι ἔσθ' ἡ Τριάδα:
 «Θεῖα Τριάς καὶ ἀμώλυκτη, ἀγέννητη καὶ αἰώνια,
 δῶσε μου φώτισιν καλὴν λαοὺς νὰ κυβερνήσω,
 ν' ἀπλώσει καὶ τὸ σκῆπτρόν μου εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅλην.
 Τὸ σκῆπτρόν, ποῦ μοῦ χάρισε ἡ χάρις σου ἡ μεγάλη!»

Τὸ περιστέρι μοῦ μιλεῖ, ἀρχίζει κελαδώντας·
 φωνὴ ἀνθρώπου καὶ ἀηδονιοῦ ἐσμίγονταν εἰς μίαν.
 «Ἀκουσε, βασιλέως υἱέ, καὶ βασιλιάς ὁ ἴδιος,
 εἶναι ὁ κόσμος λογισμὸς ἀκοίμητος τοῦ Πλάστου,
 ὀργὴ τὴν βασιλείαν σου Θεοῦ τὴν βασανίζει,
 ἀφοῦ στήν θύρα τοῦ ναοῦ ὅσιος ἀνὴρ φονεύθη.
 Τῆς γῆς μαραίνει τοὺς καρποὺς ἡ θεῖα τιμωρία,
 ἀσχημοσύνη καὶ ἀλαλία θνητῶν στάς φρένας χύνει·
 εἶναι λουτρὸς τῶν ἀνομιῶν τῆς μετανοίας τὸ δάκρυ,
 ἡ λύπη τὴν διόρθωσιν θὰ φέρει ἔσθ' ἐς ψυχές σας.
 Θυμιάτετε τοὺς ἁγίους, ν' ἁγιάσουν καὶ ἅγιοι νέοι,
 καὶ τότε ἔσθ' ὁ βασίλειόν σου μέλλει καλὸ νὰ ἐλπίσεις,
 μάχου εἰς τιμὴν καὶ εἰς ἄρετὴν νὰ προσπερνᾷς τοὺς ἄλλους,
 καθὼς καὶ μετὰ τὸ σκῆπτρόν σου πρωτεύεις στὸν καθέναν.
 Μὴ σὲ δειλιάζει βόλι· ἐχθροῦ, κρυφὴ δολοφονία.
 Ἐχάθησαν, ἀπέθαναν αὐτοὶ ποῦ γύρω βλέπεις;
 Ἄν εἶσαι δίκαιος, ἄδικος τάχα πῶς εἶσαι ὁμοιάζεις;
 Τρυγᾷς τὸν ἐντελέστερον καρπὸν δικαιοσύνης·
 ἔξιζε νὰ ᾖσαι βασιλιάς μεγάλης βασιλείας,
 καὶ θὰ γενεῖς τοῦ Ὑψίστου κοίτα Θεοῦ τὸ πνεῦμα.
 Χριστιάνευσε τὸν Ὀσμηνλή, ἡ πρόνοια του τὸ στέργει·
 εἶπε, σιγάει τὴν εὐμορφὴ φωνήν του τὸ ἅγιο πνεῦμα·
 κλίνει τὰ οὐράνια βλέφαρα Θεὸς ὁ παντοκράτωρ·
 τὸ θέλημά του ἐτίμησε τοῦ Πνεύματος τὰ λόγια,
 ἀπὸ χαρὰν ἐδάκρυσεν ὁ εὐσπλαχνὸς υἱὸς του,
 ἀγγέλοι ψάλλουν καὶ ἅγιοι αἰδοῦν Θεῶν ἐν ὑψίστοις,
 εἰρήνη, καλὴ θέλησις στὸ γένος τῶν ἀνθρώπων».

Ἡ τρομερὴ ποῦ ἤκουσα ἀγγελικὴ ἁρμονία,
 μοῦ φάνη πῶς μ' ἐξύπνησεν ἀπ' τὸ βαθὺ ὄνειρό μου·
 ἀπὸ τὸν πόθον τῆς χαρᾶς ἀποκοιμιοῦμαι πάλιν.
 Νὰ μὴν εἶχα ἀποκοιμηθῇ! νὰ ἤθελε ξυπνήσω!
 Μάθετε πῶς τελείωσε ἡ ἀγινὴ ὀπτασία.
 Ζητάω μὲ τὰ μάτια μου νὰ ἰδῶ τὸν Κυβερνήτη.
 Γονεὺ θεωρῶ πλησίον μου, σιμά του ἅγιος ἦτον·
 ἦτον μὲ δικάδημα χρυσὸ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος·

τὸν εἶδα, τὸν ἐγνώρισα ἀπ' τὰ Κωνσταντινάτα·
πολλὰ κι οἱ τρεῖς μιλήσαμεν διὰ τὴν χριστιανοσύνην·
τὴν θαυμαστὴν ἐθαύμαζεν ἡμέρα ὁ Κωνσταντῖνος
ποῦ τῶν Ἑλλήνων τ' ἔνομα ἐδόξασε εἰς τὰ ἔθνη.
— "Ἄν κάμεις ὅ,τι σοῦ λαλῶ, ὁ Ἅγιος μου εἶπε,
τὸ σκεῆπτρον μου, τὸν θρόνον μου, τὴν Αὐτοκρατορίαν
τὰ παραδίδω εἰς ἐσέ, ὡς κληρονόμον γνήσιον.

— "Ὡρα ἀναχωρήσεως, μου λέγει ὁ Κυβερνήτης.
Σοφίας ἀνθρώπου καὶ Θεοῦ ὅς' ἀκουσες σοῦ φθάνουν.

Τὸν δρόμον ὅπου ἦλθαμεν γυρίζομε ἀπ' τὸν ἴδιον.
Τὰ πέλαγα ἐπεράσαμε π' ἀφρίζουν τὰς βλασφήμιες,
καὶ τῶν ἡρώων τὰς ψυχὰς πλησιάζομε νὰ ἰδοῦμε,
ὅταν ἐμπρὸς μας στάθηκαν στοιχεῖα, ἄνθρωποι δύο.
Ἦτον ζῶσμενοι μὲ φωτιὰς κι ἐφαίνονταν μεγάλοι.
Καθένας εἰς τὸ δίκτυ του αἰχμαλώτος θρηνεῖται
τὰς σάρκες τους ἐδάγκαναν, τὰ κρέατά τους τρώγουν·
Ἄφοῦ τὰ ἐκκτάπιναν μεταγεννιόνταν πάλιν.
Δίδουν τροφήν τὰ δάκρυα τους ἔς τὴν φλόγα ποῦ τοὺς καίει.
Καί, σταματήστε, μᾶς μιλοῦν, κλαίοντας μᾶς φωνάζουν,
ποιοὶ εἴσθε σᾶς γνωρίζομεν, σᾶς ἔχουμεν ἀνάγκην.
Ὁ Κυβερνήτης καὶ ἐγὼ ἀμέσως σταματοῦμεν.

— "ὦ βασιλέα, μου μιλεῖ ὁ νεώτερος τῶν δύο,
διὰ ὅσους ἀγαπᾶς πολὺ, καὶ δὲν εἶναι παρόντες,
νᾶχει κι ἡ βασιλεία σου τιμὴν καὶ μεγαλοῖον,
φωνὴν κι ὦν ἤκουσες καλὴν, ἀπὸ τοὺς θείους ἀγγέλους
παρκαλοῦμε ἐκέτευσες διὰ μᾶς τὸν Κυβερνήτη,
νὰ συγχωρήσει τὸ κακὸ ποῦχαμε γενομένο·
φίλος μας ἦσουν μιὰ φορὰ καὶ σὺ ὁ Κυβερνήτης,
θεώρησε τὰ πάθη μας, κρίνε τὰ βάσανά μας·
ἀλλὰ, σοῦ τὸ ἐμνύομεν, οἱ λαῦρες ποῦ μᾶς καίουν
δὲν ἔχουν τὴν δριμύτητα τοῦ πόνου τῆς καρδιάς μας,
διὰ τ' ἄδικον ποῦ κάμαμεν εἰς φίλον καὶ πατέρα
καὶ τῆς φυλῆς μας χύσαμε τὸ φῶς τῶν ὁμματαῖών της·
τοὺς δύο ποῦ σέ φονεύσαμε βλέπεις ὀρθοὺς ἐμπρὸς σοι,
τὸν Ἄδην ἡμερώσαμε κι ἦλθαμε νὰ σ' εὐροῦμε.
Ἐλέησέ μας καὶ ἐσύ, δέξου τὴν δέησίν μας,
ρίξε δροσιὰ στὰ πάθη μας, τὸν φόνον συμπαθώντας,
ἂν σώζεις εἰς τὰ στήθη σου τὴν πρώτην ἀγαθοσύνην.
Βροχή τὰ δάκρυα ἔχυνεν εἶδα ὁ Κυβερνήτης,
μαζὶ του καὶ ἐγὼ ἐκλαια, κι οἱ ἄλλοι δύο μαζὶ μας,
κι οἱ τέσσεροι ἐκάναμε μιὰ θλιβερὴ ἁρμονία,
ποῦ ἦτον διαφορετικὴ ἀπὸ τὴν ἀκουσμένην
στὰ ἅγια καὶ φωτεινὰ λημέρια τῶν ἀγγέλων.
Ἄν δὲν σᾶς ξύπνησε θαρρῶ τὸ κλάμα ποῦ ἔχα κάμει
ἦτανε θέλησις Θεοῦ διὰ νὰ μὴ μὲ ξυπνήσετε
κι ὑστερηθῶ τὸ μίλημα τοῦ δολοφονημένου.
Ἐκράτησε τὰ δάκρυα του καὶ λέγει καὶ στοὺς δύο,
(ὅμοιαζε σὰν τρεμάμενη ἢ εὐμορφῇ φωνή του·)
— Στὴν σπλαγχνικὴν καλὸβουλου καρδίαν τοῦ βασιλέως
κανένα εὐκολότερον παρ' ὅ,τι ἐπιθυμῆτε·

οὐτ' εἰς ἐμὲ εὐκολότερο στὸν λόγον τοῦ νὰ στερῶ.
 Ἀλλὰ συλλογισθήκατε τὸ ἀνδραγάθημά σας;
 Δὲν ἐσκοτώσατε ἄνθρωπον, τὸ κράτος ἐσκοτώστε·
 εἰς τὸ τιμῶνι ἐκάθουμουν, νύπτης ἀπλὸς δὲν ἦμουν.
 Σᾶς φύλαγγ' ἀπ' τὰ κύματα, ν' ἀράξουμε εἰς λιμένα,
 δὲν ἡμερώνει τὸ κακὸ, καὶ ἂν ἀγαπηθοῦμεν·
 ὅταν μὲ βία καταστραφεῖ τῆς ἐξουσίας τὸ κύρος,
 πλῆκνόνουν μύρια τὰ κακά, τὸ δίκαιον ναυαγίζει,
 οἱ μενεμένοι ὀπίσω μας τὸ ἔχουν δοκιμάσει.
 Εἰς τὸν ἐμφύλιον πόλεμον, στήν ἀρπαγὴν, στοὺς φόνους
 ἄφαντοι ἐγενήκανε οἱ κόποι τῶν Ἑλλήνων.
 Δὲν εἶδαν τὲς θυσίαις μας νεύφεροι ἄνθρωποι.
 Εἶθε κι οἱ βραδυγέννητοι ἀπ' τοὺς ὁμογενεῖς μας
 αἰτίαν νὰ μὴν ἔχουνε ἐμᾶς νὰ καταριῶνται!
 Ἡ βλάβη νὰ θεραπευθεῖ μὲ νέες εὐτυχίες!
 Καὶ νὰ μὴ βύσκει τὸ κακὸ ποῦ ἔχετε φυτευμένο!
 Κι ἐμὲ νὰ συγχωρήσουνε π' ἄφοβος περπατοῦσα,
 χωρὶς νὰ βάνω μέριμνα φονέως εἰς τὸν νοῦν μου!
 "Αἰδιοὶ! ποῦ τὸ καύχημα τὸ κάλλιον τῆς ζωῆς μου
 εἰς ἀμαρτίαν ἐγράφατε κι ἐκαίσατε τὴν καρδιάν μου!
 Τολμοῦν ἐμένα νὰ καλοῦν προδότην οἱ προδότες!
 Τοῦ Λεοπόλδου ὅσα μιλῶ καὶ ὅσα γραμμένα τοῦχοι.
 (Μάρτυς μου νὰ ᾖ ὁ Θεὸς κι οἱ φ. ἄνιμοι τοῦ ἔθνους),
 δηλοῦνε· Γίνου βασιλιάς Ἑλλήνων καὶ ὄχι ἄλλο·
 καὶ βασανίζω τὸ παρόν, τὸ μέλλον νὰ ὠφελήσω.
 Ξεύρω πὼς σὰν λαλοῦμενα, ξένη πνοὴ τὰ παίζει,
 ἀνόσιον ἔργο ἐψάλατε, ζημίαν τῆς φυλῆς σας.
 Νόμος ἀγάπης ἔπανε στὰ σπλάγχνα μας γραμμένος
 ἐνὸς δένδρου καὶ μιᾶς φυλῆς κλαδιὰ καρποὶ καὶ ἄνθη·
 ἐγὼ δὲν τὸν ἀθέτησα, Θεὸς καὶ γῆ ἄς τὸ ποῦνε.
 Τὴν ἀδικίαν τῶν ἐχθρῶν θὰ τὴν νικᾷσα μόνος,
 καὶ σώους θὰ σᾶς ἄραζα εἰς ἀσφαλῆ λιμνίονα.
 Ποῖσι σᾶς κεντοῦσαν γνώριζα, τὴν πλάνην σας λυπούμουν,
 ἀλλὰ δὲ ἐπαντήχηνα φονέων κακοσύνην.
 Μὲ τὸ δικό μου φονικὸ πολλοὺς¹ σκοτώστε
 καὶ ἀτιμίαν ἐσπεύρατε στὸ γένος τῶν Ἑλλήνων.
 Κλαίουν οἱ δύο του φρονεῖς, ὁ ἓνας τοῦ μιλάει:
 —Νὰ 'μαι, ἐγὼ σὲ φόνευσα καὶ ὁ θεῖός μου ποῦ βλέπεις
 τὰ φλογισμένα χεῖλη μου εἶναι αὐτὰ τὰ ἴδια,
 ποῦ τὸ πιστόλι ἐφίλησαν καὶ τό δωκα 'ς τὸ χέρι,
 τό δωκα καὶ τ' ἀφιέρωσα στὸν πρέσβην τοῦ Φιλίππου.
 Μὲ τὸ φιλί σου λοῦσε μου τὰ χεῖλη τὰ μiasμένα
 ἀπὸ τὸ ἐθνομίσσητε φιλί τοῦ πυροβόλου·
 δεῖξε τὴν εὐσπλαχνὴ ψυχὴ 'ς τὰ ζῶντα σου ποῦ εἶχες.

Βλέπω καὶ τὲς ἀγκάλες τοῦ ἀνοίγει ὁ Κυβερνήτης
 τὸ ἀδελφικὸ τὸ φίλημα στὰ χεῖλη τοὺς νὰ δώσει,
 ὅταν μακρόθεν, σὰν βροντὴ, ἔγρια φωνὴ ἀκούσθῃ.
 Νέος ξανθὸς καὶ γαλανός, ὕψλός τὸ ἀνάστημά του,

1. Τ' ἀποσιωπητικὰ ὑπάρχουν στὴ δημοσίευσή τοῦ Διονυσίου Στεφάνου.

ἀγκομαχώντας ἔτρεχε, φωνάζει ἀπελπισμένα·
 μοῦ φώναξε, τὴν ἄνασσα, ρώτα τὴν Ἀμαλίαν...
 Αἶγες ἡμέρες πέρασαν ἀπὸ τὸν μισευμὸν σου...
 Τὴν Ἀμαλίαν ρώτησε, τὴν Ἀμαλίαν ρώτα.
 Τὸ ὄνομά σου, ὡς ἤκουσα, συμβία ποθητῇ μου
 σὰν κίνδυνος μοῦ φάνηκε βαρὺς σὲ κινδυνεύει.
 Καὶ τρομασμένους ξύπνησα κι εἶδα ἐσᾶς ἐμπρὸς μου·
 ἡ ἀγάπη σου μ' ἐξύπνησε, καὶ ἔχι τοῦ ἄδου οἱ φλόγες.
 Στὰ μάτια τῆς βασίλισσας τρέμει γλυκὸ τὸ δάκρυ,
 μοιάζει τοῦ Μάη ἡ ὁροσιὰ στὰ εὐωδικὰ λουλούδια,
 λύπη κυριεύει καὶ χαρὰ τὴν συνοδείαν ὅλην
 διὰ τ' ὄνειρο καὶ ἀκούσανε, κι ἄφρονι συλλογοῦνται.
 Τὸν λόγον τοῦ ἀπήσωσεν ὁ βασιλιάς καὶ εἶπε·
 —Πιστεύω τὰ ὄνειρά τα, θεόθεν τ' ὄνειρό μου,
 τὸ ποῦ ἔν τὸ δικαίον ἐγνώρισα καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ γένους,
 ἡ θὲ νὰ ζήσω βασιλιάς μεγάλης βασιλείας,
 ἡ οἱ λαοὶ μου μάρτυρα θὰ μὲ δοξολογήσουν.

Ἦτον ὁ μήνας τρυγητῆς, ὁ μήνας ὁ ἀφράτος,
 καὶ τ' ὄνειρόν του ὁ βασιλιάς, καθὼς τὸ γράφει εἶδε·
 αὐτάρχεις τὸ ἐμαρτύρησε, τρίτος μοῦ τὸ εἶπε φίλος,
 πράγμα δὲν μένει μυστικὸ στήν εὐμορφὴν Ἑλλάδα.

12. ΟΙ ΓΑΜΟΙ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

(καὶ τῶν Μακεδόνων στρατηγῶν
εἰς τὰ Σοῦσα τῆς Περσίας).*

«... Αἶνει δὲ παλαιὸν
 μὲν οἶνον, ἄνθεα δ' ὕμνων
 νεωτέρων...»

Πίνδαρος

Στὰ Σοῦσα γάμοι γίνονται, μύρια βαροῦν παιγνίδια,
 παίζουν φλογέρες τεχνητές, λύρες, χρυσὴ κιθάρα,
 σμίγει καὶ ὁ τραγουδιστῆς τὴν εὐμορφὴ φωνὴν του,
 πολλὰς φωνὰς τραγουδιστῶν, φωνὴν ὁμοιάζουν μίαν.
 Μέτρα τοὺς εὐμορφους γαμβρούς ! περνοῦν τοὺς ἐνεσθῆντα
 ἀπὸ Μακεδονίτισσας μητέρας γεννημένοι·
 ὅσοι κι οἱ εὐμορφοὶ γαμβροί, τόσα καὶ τὰ κοράσια,
 ἥλιος ξανθὸς γλυκειᾶς αὐγῆς τὸ κάλλος τῶν παρθένων,
 τὰ δροσερά τὰ στήθη τους δάκρυ τὰ βρέχει ἄθωο.
 Κάθονται εἰς θρόνους ἀργυροῦς οἱ νέοι μὲ τὴν ἀράδα,
 ψηλότερος κι ὀλόχρυσος τοῦ Ἀλεξάνδρου ὁ θρόνος.
 Λάμπει κορώνη στὰ ξανθὰ μαλλιά τοῦ βασιλέως,
 τὰ ρόδα τῆς νεότητος ἀνθοῦν στὸ πρόσωπό του.
 Οἱ φίλοι του νὰ τὸν θεωροῦν χαίρονται κι οἱ ἐχθροὶ του.

* Πρωτοδημοσιεύτηκε στὸ φυλλάδιο «Λόγος τῆς 25 Μαρτίου 1855. Οἱ Γάμοι τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Κορίννα καὶ Πίνδαρος, κλπ., ὁ.π., καὶ στίς σσ. 43-60.

Σιμά στοὺς θρόνους τῶν γαμβρῶν εἶναι καὶ ἄλλος θρόνος,
 πλησίον τοῦ νυμφίου της ἡ νύμφη νὰ καθίσαι.
 Ἐρχονται οἱ ἡλιοστάλακτες οἱ νέες τῆς Περσίας,
 πρώτη ἡ Βαρσίνα φαίνεται ἡ κόρη τοῦ Δαρείου,
 ἀπὸ μητέρα ὀρφανὴ καθὼς καὶ ἀπὸ πατέρα·
 τὴν εἶδε ὁ Ἀλέξανδρος, σηκώθηκε ἀπ' τὸν θρόνον·
 ἀπ' τὴν δεξιὰ τὴν ἔπιασε καὶ τὴν φιλοῖ εἰς τὸ στόμα·
 ὡς κλαδί τρέμει εἰς τὸ βουνὸ ἔτρεψε τὸ κοράσιον.
 Ὅλοι οἱ γαμβροὶ ἐφίλησαν τὰς κορασιὰς· στά χεῖλη
 δεξιὰς κρατώντας τὰς δεξιὰς εἰς τὰ θρινιὰ ἐκαθίσαν.
 Ἀθῶα Ἑλληνόπαιδα καὶ ἀγόρια τῆς Ἀσίας,
 φέρουν ποτήρια ὀλίχρυσα, γλυκὸ κρασί γεμάτα,
 ὁ βασιλιάς κι οἱ στρατηγοὶ δέηση διὰ νὰ κάμουν·
 νὰ εὐχηθεῖν ἀπ' τοὺς θεοὺς χαρὰς καὶ μεγαλεῖα.
 Στεφανωμ νὰ ἦτονε μὲ ἄνθη τὰ ποτήρια.
 Ὁρθὸς στέκει ὁ Ἀλέξανδρος κι οἱ λαμπυροὶ ὀφθαλμοὶ του
 τὸν οὐρανὸν κοιτάζοντας, θεὸν παρακαλιέται·
 ἡ συνοδεία μὲ θαυμασμὸν στέκει ὀρθή ν' ἀκούει·
 Θεὲ μου, Παντοκράτορα, λέγει, καὶ καρδιογνώστη !
 μάρτυς μου νᾶσαι εἰς θεοὺ καὶ εἰς θνητοὺς ἀνθρώπους·
 παίρνω ἐγὼ συμβία μου τὴν κόρη τοῦ Δαρείου,
 ὅχι διὰ τέλη ἡδονῆς καὶ ἔρωτος παιγνίδι.
 ἀλλὰ ἀπὸ τὴν χάριν σου, διὰ ν' ἀποκτήσω τέκνα.
 Δὲς μου Θεέ, παρακαλῶ, τοῦ σκῆπτρου κληρονόμους,
 καὶ δύο ἔθνη ἀφίλιωτα νὰ δέσω εἰς μίαν ἀγάπην.
 Φανὸς εἰρήνης εἰς τὴν γῆν, τὰ τέκνα μου νὰ λάμψουν·
 πατέρα θάχουν Ἕλληνα καὶ μάννα ἀπ' τὴν Περσία.
 Τῆς κορασιᾶς οἱ παλαιοὶ προγόναι ἀνδρειωμένοι
 τὴν εὐμορφή ἐβασάνισαν Ἑλλάδα μὲ πολέμους·
 καίουν τοὺς θεῖους της ναοὺς, τὰ ἱερά της δάση·
 τὴν Σμύρνη καὶ τὴν Ἐφεσον στήν ἄλυσον κρατοῦνε·
 λόγχη βαρβάρου ἐλόγγευσε τῆς Ἀθηνᾶς τὸ δένδρον
 ἡ ἴδια στήν Ἀκρόπολη τοῦ τῆχει φυτευμένο·
 χρόνοι διαβαίνουν καὶ καιροί, φέγγει μεγάλη ἡμέρα,
 ἑμένα ἀρχιστράτηγον οἱ Ἕλληνες ψηφίζουν·
 Μακεδονίτης βασιλιάς καὶ Ἕλληνας στρατάρχης.
 ὦρα μεσημεριάτικη καὶ τ' ὄνειρόν μου εἶδα,
 βουνὰ τὰ Μακεδονικά, δάση περιδιαβάζω,
 τὴν ἐκστρατεῖαν τὴν περσικὴν μυριολογιάζει ὁ οὐρανός μου.
 Στὸν πόλεμον ἐχάιρουμουν, ματρῶ καὶ τοὺς κινδύνους·
 ἔκαιε δένδρα καὶ βουνὰ ἁλωναρίσιος ἥλιος,
 ὕπνον ἀπυκοιμήθηκα δένδρου παλίου στήν ρίζα·
 ἱεροφάντην μὲ στολὴν βλέπω χρυσή ἐνδυμένον
 ἸΕΩΒΑ ἔνομα Θεοῦ στήν κεφαλὴν τοῦ ἀστράφτει·
 ποῖός εἶσαι, γέροντα, ὁμιλῶ, φωτίζεις τ' ὄνειρόν μου ;
 Θεοῦ μεγάλου ἱερεὺς, δημιουργοῦ τοῦ κόσμου,
 σέβου τον τοῦτον τὸν θεόν, τιμὲς πολλὰς σοῦ τάζει·
 εἶδα στά Ἱεροσόλυμα πάλε τὸν ἱεροφάντην,
 τὸν εἶδα, ὅχι εἰς ὄνειρον, καὶ τοῦ φιλῶ τὸ χέρι.
 Εἰς βράχους καὶ εἰς πεταμούς κι εἰς ἀνοικτὴ πεδιάδα
 τὸ ἄνθος τῶν πολεμιστῶν νικοῦμεν τῆς Περσίας,

καὶ δὲν χαρίζομεν ζωὴν στὸν Ἕλληνα προδότην.
Τὸν ἥλιον ἐβάνκαμεν φανὸ στὰ ἔργα τοῦ πολέμου·
μανίζει τὸ κοντάρι μας καὶ στὰ Ἰνδικὰ βασίλεια,
μ' ἄγρια θηριὰ ἐπαλεύσαμεν καὶ μ' ἔρωας ἡγεμόνας·
τῶν εἰς τὰ στήθη τέ; σπαθιές, ἡ χέρα μας τιμιέται.
Συντρόφοι μου, θὺν μ' ἀκούατε στὰ πέρα α τοῦ κόσμου
ὅα φθάναμε, τὴν ἀγνωστὴ κτίσιν ἐκεῖ νὰ ἰδοῦμεν.
Τὰ ὅσα δὲν ἐκάμαμεν θὰ κάμωμεν ἐλπίζω,
μάρτα οὐρανόθεν φανερὴ βοηθάει τ' ἄρμα ἃ μας.
Ὡς Ἕλληνες ἀδελφία μου, τέκνα μου Μακεδόνες !
Εἰς πεῖνα, δίψα, καὶ ἀγρυπνίες, πολεμικοὺς κινδύνους,
ἀπὸ τοῦ; στρατιώτας μου μικρότερος δὲν εἶμαι·
λαβωματιές τὸ σῶμα μου πατόκορφα ὅλου ἔχει,
ἀπὸ σάλτας κοφτερὸς καὶ ἀνδρειωμένου λόγχῃ·
τὲς δόξες τὲς μοιράζαμεν ἴσια καὶ τὸς κινδύνους.
Ἀπὸ στρατιώτας καὶ ἀρχηγούς τί ἔχω περιπλέεν ;
Ἔχω ἓνα διάδημα χρυσὸ καὶ πορφυρὴ χλαμύδα,
ἀπ' τοὺς γονεῖς μου τᾶλλαβα, καὶ νὰ τὰ σεβασθῇτε.
Ὡς νέοι συνομήλικες, καὶ φίλοι μου παιδιόθεν,
μὲ σᾶς πολὺ ὀρέχθηκα τώρα νὰ συγγενεύσω,
νὰ εἶναι μὲ τὰ τέκνα σας τὰ τέκνα μου ξαδελφία·
ἔθεν τὲς νιὲς ἐδιάλεξα βασιλικῶν γονέων
ταίρι μας τὰ παρθενικὰ νὰ πάρουμε κοράσια,
νὰ σμίξουνε τὰ αἵματα Ἑλλάδος καὶ Περσίας,
ἐσμίξανε στὸν πόλεμον, νὰ σμίξουν στὴν ἀγάπην·
νὰ λάμψει ὡς μία φαιμελιά ἡ νέα βασιλεία.
Δὲν εἶναι πλέον νικητῆς, οὐδὲ καὶ νικημένοι,
εἵμεστε ὅλοι ἐλεύθεροι καὶ νικηφόροι ὅλοι,
εἵμεστε κόσμου νέου ἀρχὴ καὶ μυστικὴ ἡμέρα,
τέλος ἡ βασιλεία μας δὲν θάχει εἰς τοὺς αἰῶνας.
Μαντεύσετε, γνωρίσετε, Θεοῦ ἡ βουλὴ τί θέλει·
μόνος τὴν γνώμην τοῦ Θεοῦ ὁ ἄνθρωπος γνωρίζει·
μόνος τὲς ἀγραφες φωνές τοῦ σύμπαντος ἀκούει.
Θέλει μὲ τὴν ἀνδρείαν μας σ' ὅλην τὴν οἰκουμένην
τὸ κάλλος τῆς Ἑλληνικῆς ν' ἀπλώσωμεν σοφίας,
λαοὺς νὰ ἡμερώσωμεν καὶ βασιλεῖες βαρβάρων.
Κι ἀπὸ τ' ἐσᾶς νὰ μὴ βρεθεῖ ἀντιλογιές κανέναν
νὰ κάμει εἰς τὰ θελήματα Θεοῦ καὶ τὰ δικά μου,
τί θὰ φανεῖ πῶς διὰ στολὴ δὲν ζώνω τὸ σπαθί μου,
αἶμα ὦν φίλων δὲν ψηφῶ στὴν τύχη ὅλου τοῦ κόσμου.
Θεέ, δοτῆρα ἀγαθῶν, πᾶσαν πικρίαν νὰ διώξεις,
διώξε ἀπὸ τοὺς συντρόφους μου, διώξε ἀπ' τὴν καρδιάν μου,
καλλιτεχνίαν δῶσε μας, καὶ δόξες τοῦ πολέμου·
οἱ Ἀθηναῖοι στὰ θέατρα νὰ μᾶς πανηγυρίζουν,
νὰ καίει φθόνος τὴν ψυχὴν τοῦ φθονερῶς Σπαρτιάτη,
τὲς πικροδάφνες του ᾧς φορεῖ στὸν πεταμένον Εὐρώτα.
Μακεδονίτης ἢ Ἕλληνας ὅποιος Περσίδα πάρει
προίκα εἰς αὐτὸν βασιλικήν, φιάλην χρυσήν θὰ δώσω,
νὰ εὐχεται εἰς τοὺς θεοὺς ὡς εἶναι τὰ ἔθιμά μας.
Τώρα οἱ ἀηδονόφωνοι ἀρχίστε τὰ τραγούδια·
ψάλτε τὸν ὑμέναιον καὶ ὅλοι νὰ χαροῦμεν.

Εἶπε, καὶ χύνει τὸ ἔδωλο κρασ θεῶν εἰς δόξαν·
ἤπιανε τὰ ἀνδρόγυνα εἰς τὰ χρυσὰ ποτήρια,
γέλιο καὶ δάκρυο ἔσμιγε στὸ κάλλος τῶν παρθένων·
ἀρχίζουν οἱ καλόφωνοι τοῦ γάμου τὰ τραγούδια.

Ἐρωτα, ποὺ τὲς τρυφερὲς τῶν νέων καρδιὲς μαραίνεις,
διὰ μαυρομάτες καὶ ξανθὲς χύνεις περίσσιους πόθους,
ἔρωτα πλήγωσε τοὺς νιούς διὰ τὰ εὐμορφα κοράσια·
Ἵμέχιε, τὴν λαμπάδα σου φλόγα πυρὴ ἀναψέ την·
θάνατος λύπησε τὴν γῆν, Ἄδης νεκρούς γεμίζει,
μητέρες μυριολόγησαν στὰ λείψανα τῶν τέκνων·
σάρκες ἡρώων χόρτασαν οἱ ἄστοι στοὺς κάμπους·
Τί εἶδανε τὰ μάτια μας ἀφοῦ κι εἰς τὴν Τρωάδα
οἱ ἥρωες χορεύσατε στοὺς τάφους τῶν ἡρώων,
ἕως ποῦ τοὺς δώδεκα βωμὸς εἰς τοὺς θεοὺς ἐστήστε,
ὅπου οἱ μεγάλοι ποταμοὶ χωρίζουν τὲς Ἰνδίες !
Ἵμέναιε, τώρα νὰ χαρεῖ ὁ κόσμος μὲ τὸ φῶς σου.
Ἡ χρησιμοδότη τῶν Δελφῶν ἀληθινὴ ἐφάνη,
δὲν θέλει, βασιλέα μου, ν' ἀνέβει εἰς τὸ θρόνι της·
δὲν εἶναι ἡμέρα, σοῦ ἔλεγε, καλοὺς χρησμοὺς νὰ δώσω·
ἀπ' τὰ μαλλιά τὴν ἔσερνες διὰ νὰ χρησιμοδοτήσῃ·
εἶσαι, παιδί μου, ἀνίκητος ἢ μάντισσα φωνάζει·
φθάνει μου τοῦτος ὁ χρησμὸς, μητέρα μου, τῆς λέγεις·
στεριᾶς, θαλάσσης νίκησες, τὴν ἀστραπὴν ὁμοιάζεις·
ὁ Δίας εἰς τὸν (Ὀρκανόν, καὶ σὺ τῆς γῆς κυριάρχης,
νεύεις τὰ φρύδια τὰ ξανθὰ, σὲ τρέμει ἡ οἰκουμένη.
Ἀφαντὴ καὶ ὡς καλὴ ἀδελφὴ τῆς Ἀθηνᾶς ἡ χάρη
χαίρεται στοὺς κινδύνους σου νὰ ἔρχεται βοήθεια·
παλὺ εὐφράνθηκα ἡ θεὰ μὲ τ' ἀφαιρώματά σου,
τὸ περιθῶρι ἐπτόλισες τοῦ εὐμορφου ναοῦ της
μὲ τὲς ὀλόχρυσες, βαρεῖες ἀσπίδες τῶν ἐχθρῶν της,
θανατωμένοι κείμενται ὅσοι τὲς ἐκρατοῦσαν.
Υἱὲ Διὸς ἡμέρωσε τὲς φλόγες τοῦ πολέμου·
ἄς κοιμηθεῖ στήν θήκη σου ἡ λάμψις τοῦ σπαθιοῦ σου·
Ἵμέναιε, μόνῃ ἡ λάμψις σου τὸν κόσμον νὰ φωτίζει.
Ἀνοιξὴ μὲ τ' ἀηδόνια της ροδοπεριχυμένη,
τὸ καλοκαίρι τὸ εὐμορφο μὲ τοὺς γλυκεῖς καρπούς του
εἶναι, ὦ βασιλέα μου, εἰκόνα τῆς ψυχῆς σου.
Θυμῆσου ὅταν ἔπεςαν αἰχμάλωτες στήν μάχη
κόρες, μητέρα, σύζυγος τοῦ Πέρσου βασιλέως·
ἤκουσεν ἡ βασίλισσα, ὁ ἄνδρας τῆς ἴφου εὐθὺς,
τὰ βέλη, τὸ δοξάρι του καὶ τὴν χλαμύδα του εἶδε·
σχίζει τ' ὠραῖο τῆς πρόσωπο, τὰ στήθη τὰ χιονάτα,
θρηνηλογεῖ ἡ πενθερά, θρηνηλογοῦν οἱ κόρες·
ἤκουσες, βασιλέα μου, τῶν γυναικῶν τὸ κλάϊμα,
σ' ἐπῆρε λύπη κι ἔτρεξες μὲ τοὺς ὀπλαρχηγούς σου·
τὰ ἄρματα ἠχολόγησαν, καὶ πολεμάρχους εἶδαν,
οἱ ὁρσάνες ἐνόμισαν ὥρα θανάτου εἶναι.
Φιλιοῦνται καὶ ἀγκαλιάζονται μητέρα μὲ τὲς κόρες,
πέφτουν εἰς τὰ ποδάρια σου καὶ τὰ φιλοῦν μὲ δάκρυα·
μιᾶς ἡμερὸς, παρακαλοῦν, ζωὴν νὰ μᾶς χαρίσεις,

νά θάψωμεν τό λείψανο τοῦ βασιλέως Δαρείου·
 ἔπειτα δῶσε Θάνατο ἅν νικητὴς ὀποῦσαι.
 Παρηγορῶντας τὰς ἑμιεῖς, μὲ ἐκεῖνες συνδακρύζεις
 ὁ Δάρειος ζεῖ, μὴν κλαίετε, ζεῖ καὶ θά τὸν ἰδῇτε·
 σὰ ἀδελφὸν θά τὸν δεχθῶ, ἂν ἔλθῃ εἰς ἐμένα·
 οἱ κόρες τοῦ εἶναι κόρες μου, Θάνατον μὴν φοβεῖσθε,
 ἢ μάννα καὶ συμβία τοῦ μητέρα καὶ ἀδελφῇ μου.
 Ὑμέναιε, τὴν λαμπάδα σου φλόγα πυρὴ ἀναψέ την,
 κάψε τὰς λύπας τὰς παλιὰς, φέρε χαρὰ εἰς τὸν κόσμον.
 Μεθαίνει ὁ Δάρειος μὲ καὶρὸν τοῦ νικητοῦ τὸ σπλάγχχνος,
 ὡς ἂν υἱὸν τὸν εὖχεται καὶ εἰς τοὺς θεοὺς τοῦ λέγει·
 Θεοὶ τῶν προπατόρων μου, θεοὶ τῆς βασιλείας,
 δώστε νὰ γίνω νικητὴς, νὰ μένω βασιλέας,
 τὸν Μακεδόνα Ἀλέξανδρον στές χάρες ν' ἀνταμείψω·
 ἂν ὅμως καὶ εἶναι τὸ γραπτὸ, καὶ ἡ τύχη δὲν ἀλλάζει,
 ἢ βασιλεία τῶν Περσῶν νὰ ἰδεῖ Θανάτου τέλος,
 ἄλλος ἀπ' τὸν Ἀλέξανδρον τὸν θρόνον μου μὴ λάβῃ.
 Ὑμέναιε, χαίρου στοὺς πολλοὺς τοὺς γάμοις ἵπου βλέπεις·
 εἶναι οἱ γαμβροὶ πολεμικοί, καὶ οἱ νιὲς ξανθομαλλοῦσες·
 τοῦ Ἀλεξάνδρου ἡ σύζυγος καὶ κόρη τοῦ Δαρείου
 λάμπει στές ἄλλες κορασιὲς σὰν ρόδο στ' ἀνθή τ' ἄλλα.
 Πόνος ματιῶν, πόνος καρδιᾶς τὰ κάλλη τῶν παρθένων.
 Ἀλέξανδρε, τὴν φοβερὴν βασίλευε Περσίαν,
 δέχου τοῦ κόσμου τὰς τιμὰς, τοὺς ὕμνους σου ἀκροάζου,
 χαίρου τὰ χρυσὰ στέφανα, ποὺ οἱ λαοὶ σοῦ στέλνουν,
 χαίρου καὶ τῆς Βαρσίνης σου τὰ τρυφερὰ τὰ νιάτα·
 νικήτρια ἐστὶ τοῦ νικητοῦ τὴν πόσιν σέβου τύχην,
 νίκησε τὸν ἀνίκητον τὸ κάλλος σου καὶ ἡ χάρις·
 τῆς Καλλιόπης τῆς θεᾶς τὸ στόμα σου εἶναι στόμα,
 τὰ χεῖλη σου ὅταν ἱστοροῦν τοὺς θρήνους τῆς Τρωάδος.
 Ψιλὸ κλωνάρι βασιλιῶν καὶ Ἑλληνοπούλα εἶσαι·
 ἰδὲς κοράσιο εὐμορφο, ὁ χρόνος πρὶν νὰ κλείσῃ
 ἀγόρι ἀπ' τὸν κόρφον σου τὰ τρυφερὰ χεράκια
 χαμογελῶντας, παίζοντας ν' ἀπλώνει στὸν πατέρα·
 τὴν Ἀφροδίτῃ τὴν θεᾶν τιμήσετε, ὦ νέοι,
 τὰς ἀγρυπνιὰς ὀρέγεται θεὰ ἡ φιλογελοῦσα,
 στὸν ὕπνον μὴν ἀφήνετε τὰς μαυρομάτες νέες,
 καλόκαρπα ν' ἀνθίσουνε στὸν χρόνον τὰ κοράσια·
 εἴπαμε τὸν Ὑμέναιον, Περσία καὶ Ἑλλάς χαρῆτε.

Σχόλασαν τὸ τραγούδι τοὺς οἱ ξακουστοὶ τεχνίτες,
 βοὴ κυριεύει καὶ χαρὰ τὴν συνοδείαν ἔλην·
 ἀλλ' ἦτον ὁ Ἀλέξανδρος εἰς λύπην βυθισμένος,
 τὸ ρόδο ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ ἔφυγε μαρμαμένο,
 τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ θόλωναν τρεμάμενα τὰ δάκρυα·
 πολλοὶ τὸν παρετήρησαν, καὶ ἄφωνοι συλλογοῦνται.
 Αὐτὸς πολὺ ἀνδρείεσθαι τὴν λύπην τοῦ νὰ κρύψῃ·
 λέγει, τοὺς φίλους προσκαλῶ, τοὺς νιόνυμφους καὶ ξένους
 διὰ πέντε ἡμέρας μὲ χορὸν, τραγούδι καὶ τραπέζια
 νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὴν σημερινὴν χαρὰ μας·
 τὸ στόμα γέλιο ἔδειχνε καὶ ἡ καρδιά του καίει·
 τί εἶδε, τί συνέβηκε ; Ὅχι δώσω μαρτυρίαν,

θά εἰπῶ μυστήρια ἄγνωστα σ' ὅλην τὴν οἰκουμένην·
 ἱστοριογράφοι γράφετε, ὁ κόσμος νὰ τὰ μάθῃ·
 εὐφραίνεται ὁ Ἀλέξανδρος ν' ἀκούει τὰ τραγούδια,
 τοὺς φίλους του ἐχαίρετο, τὰ μεγαλεῖα του βλέπει,
 μὲ νέα ἀνδραγαθήματα ἐβόσκετο ἡ καρδιά του,
 νὰ πλεῖσαι στοὺς Ὠκεανούς, νὰ θαυμάσθῃ στὴν δύσιν,
 θαρρεῖ πατεῖ μὲ τοὺς θεοὺς τ' ἀστροχυμένα οὐράνια,
 θαρρεῖ κρατεῖ τὲς ἀστραπὲς ἢ χέρα ἢ ἀνδρειωμένη·
 ἄγαλμα ὁμοιάζε θεοῦ κι ὄχι θνητὸς στὴν ὄψιν·
 ὁ νοῦς του ὡς ἐπαίρνετο κι ἐπλήθαινε ἡ καρδιά του,
 εἰς αὐτὴν μόνον ὁρατὸς νέος ξανθὸς ἐφάνη,
 ἀκτίνες τὴν πανώριαν του στολίζον κεφαλὴν του,
 Ἐψιλον Ἰώτα χαρακτὸ ἦτον στὸ μέτωπόν του,
 λευκὸς χιτῶνας ἔπεφτε στὰ γόνατα τοῦ νέου.
 Ὁ Ἀλέξανδρος ἐχάρηκε, λόγια γλυκὰ τοῦ λέγει·
 παρ' ἀνυμφος καὶ ἂν ἔρχεσαι στοὺς γάμους τοὺς δικούς μου,
 θεὸς ἂν εἶσαι ἢ ἄνθρωπος, χαίρομαι στὴν θεωρίᾳ σου
 μ' εὐχαριστᾷ ἡ ἐπιγραφή στ' ὁμορφὴ μέτωπόν σου,
 εἰς τὸν βωμὸν τοῦ Ἀπόλλωνος εἰς τοὺς Δελφοὺς τὴν εἶδα,
 Εἶπε μοῦ εἶπε βασιλιάς γίνου τῆς οἰκουμένης,
 Ὁ νέος τὰ τριαντάφυλλα τοῦ στόματός του ἀνοίγει·
 θεὸς δὲν εἰμαι, ἀλλὰ πατὴρ θνητοῦ καὶ μητὴρ γέννη,
 εἰς τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς εἰμαι ὀστερώτερός σου,
 πρὶν γεννηθεῖς καὶ γεννηθῶ ζοῦμεν θεοῦ εἰς τὸν κόρπον,
 ψυχῶν ἀέννητος θησαυρὸς ὁ κόλπος του ὁ οὐράνιος !
 Χάρις τοῦ Ὑψίστου μ' ἔστειλε τὸν νοῦν σου νὰ φωτίσω·
 θὰ μαρτυρήσω μὲ καιρὸν τοῦ Λόγου τὴν ἀλήθειαν,
 ἰδὲ τοῦ μαρτυρίου μου σημεῖα εἰς τὰ στήθη.
 Ὅλιγο ἀνοίγει τὸ λευκὸ ποκάμισο στὸ στῆθος.
 Εἶδε ὁ Ἀλέξανδρος πληγὴν, κατακαημένην σάρκα,
 τὰ νιάτα του ἐλυπήθηκε τόσος καημὸς νὰ κίσει.
 Ἀλλὰ πρὶν καλοστοχασθεῖ, ὁ νοῦς του νὰ λογιᾷσαι,
 θεωρεῖ τὸν νέον κι ἄστραφτε μὲ φορεσιὰ ἱερέως·
 ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα ἡ φορεσιὰ του ὁμοιάζει·
 διάδημα εἰς τὴν κεφαλὴν βασιλικὸ ἐφόρει,
 κι εἰς τὴν κυρτὴν του ἕνας σταυρὸς μ' ἀτίμητα πετράδια·
 δὲν ἦτο πλέον νιὸς ξανθός, ὑπέργηρος ὁμοιάζει,
 ἀνδρὸς παλαιογέννητου ἔχει σεβασμια κάλλη.
 Τὸ Ἐψιλον Ἰώτα ἀπείρχετο στὸ μέτωπόν του λάμπει.
 Ἀκουσε πόνον στὴν καρδιά τὸ τέκνον τοῦ Φιλίππου,
 σὰν εἶδε τόσην ὁ σταυρὸς νᾶχει τιμὴν μεγάλην·
 θυμήθηκε ποῦ ἐσταύρωσε εἰς τὸ νησί τῆς Τύρου
 δύο χιλιάδες διαλεκτοὺς νέους τῶν νικημένων.
 Ὁ γέροντας τοῦ ὁμιλεῖ μὲ χάρισμα σοφίας·
 τὴν οἰκουμένη, Ἀλέξανδρε, δὲν θέλει βασιλεύσεις,
 καλλίπερός σου, Ἀριστος, τὴν βασιλείαν θὰ λάβει·
 θεὸς νὰ τοῦ στήσουν οἱ φυλὲς ναοὺς εἰς τοὺς αἰῶνας,
 ὅσα ἔχει φύλλα ἢ ἀνοιξίς, ἄσπρα τὸ μεσονύκτι·
 θεῖος χρησμὸς ἀπ' τοὺς ναοὺς, θεῖος χρησμὸς θὰ λέγει,
 Θεοῦ τοῦ Παντοκράτορος ὅλοι οἱ θνητοὶ εἶναι τέκνα,
 ζεῖ εἰς τὰ σπλάγχνα τῶν παιδιῶν, ζεῖ τοῦ πατρὸς ἡ χάρις·

υἱὸς Διὸς μοναχογιός, Ἀλέξανδρε, δὲν εἶσαι·
 καὶ ἄλλοι χρησμοὶ θὰ διαλαλοῦν διδασκαλία καυνοῦριαν,
 ὁ κόσμος εἶναι ἀμάρτημα, ἔχει θανάτου βάρος·
 φεύγετε ἀπὸ τὰ εἰδωλα καὶ ἀπ' τὴν λατρείαν τῆς μοίρας,
 τὴν ἀρετὴν θυμιάζετε, καὶ τοῦ θεοῦ τὴν πρόνοιαν,
 τὴν βασιλείαν τοῦ πνεύματος δοξολογεῖτε ὅλοι.
 Τὴν θεῖαν ἀλήθειαν τῶν χρησμῶν πολλοὶ θὰ μαρτυρήσουν,
 βαμμένη μὲ τὸ αἷμα τους ἢ μαρτυρίᾳ τους θᾶναι,
 ἄνδρες σοφοί, Ἀλέξανδρε, θαυματουργοὶ μεγάλοι,
 Φεύγουν, τῆς γῆς, ὅσων ὄνειρο, χαρὲς καὶ μεγαλεῖα,
 ἡ ψυχὴ μόνον καὶ ὁ θεὸς ἔχουν ζωὴν αἰώνιον !
 Τοὺς συγγαμβρούς σου χαίρεσαι, Ἀλέξανδρε, νὰ βλέπεις,
 μάθε πὼς θᾶλλῃσι ἓνας καιρὸς καὶ Οὐβερρή ἡμέρα
 μὲ τὰ σπαθιά θὰ κτυπηθοῦν ἓνας ἐχθρὸς τοῦ ἄλλου·
 εἰς τὴν θανάτῃ σου αἵματηρὰ παιγνίδια θὲ νὰ δώσουν,
 τὴν ποθητὴν μητέρα σου καὶ τὴν γλυκεῖα ἀδελφὴν σου
 ἀνόσιοι φίλοι εἰς τὴν σφαγὴν ἀλύπητα θὰ σφύρουν·
 ὦ νᾶξευρες ! ἀπ' τοὺς λαοὺς πρὸ τῶρα ἐμπρὸς σου σκώφτουν,
 καὶ τῶχουν δόξα καὶ χαρὰ δῶρα νὰ σὲ φιλεύουν,
 εἶναι λαὸς, νὰ ἤξευρες, ποὺ στ' ἄρματα τεχνίτης
 Μακεδονίτῃ βασιλιά θὰ σύρει ἀλυσιομένον
 ψηλὰ εἰς τὴν Ἑπτάλοφον, στήν Θαυμαστὴν τὴν χώραν·
 ἐκεῖ κι ἐγὼ τῆς πίστεως θὰ λάβω τὸ μαρτύριον
 εἰς τ' ἀναμμένα σίδηρα, στὰ λάδια τὰ καημένα.
 Παιὸς τάφος τῆς Βαρσίνας σου τὰ κάλλη θὲ νὰ θάψῃ !
 Ἀλλοίμονον καὶ ἂν τῶξευρες ! νὰ σοῦ τὸ εἰπῶ δὲν στέργω.
 Ὅταν τοῦ διδασκάλου μου τὴν ἡλικίαν του φθάσεις,
 τὰ ἔτη ἔσχαυρώθηκε καὶ ἀναστήθῃ πάλε,
 ὁ Χάρυς ὁ δακρύχαρος θὰ πάρει τὴν ζωὴν σου.
 ὦ βασιλιά, τὰ αἶματ' αὐτῶν φίλων σου βαμμένα,
 ἐσύ ποὺ τοὺς αἰχμάλωτους θυσιάζεις στ' ἀκρογιαλίας,
 ἔχε καὶ τὲς ἐλπίδες σου στὸ ἔλεος τοῦ Πλάστου,
 χάριν στήν βασιλείαν του, πίστευε, χάριν θαῦρεις·
 εἰς τὰ σκοτάδια ἔφεξες ἀγαθοσύνης ἄστρο·
 ἦσουν προφήτης μὲ ἄρματα, ἦσουν αὐγὴ ἀγάπης,
 ἀφοῦ καὶ ἀγάπησες πολὺ, ἀγάπη θὰ σὲ σώσει,
 ἀγάπη εἶναι ὁ Θεός, σοφός, δικαιοκρίτης.
 Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἐξόριστος εἰς τὸ νησί τῆς Πάτμου,
 εὐαγγελίζω τὸν Ὑῖόν, Πατέρα, καὶ Ἅγιον Πνεῦμα.
 Χαῖρε, στήν νεκρανάστασιν πάλιν θὰ ἰδωθοῦμεν·
 λέγοντας, ἔγινε ἄφαντος ἀπὸ τὸν βασιλέα,
 ἀλλὰ ὁ σταυρὸς τῆς κεφαλῆς χύνει περίσσιο φέγγος,
 φεγγοβολοῦνε Οὐρανοί, στεριές καὶ τὰ πελάγη.
 Ἀφοῦ τὰ πάντα ἦταν μεστὰ μὲ τοῦ σταυροῦ τὴν λάμψιν,
 σάλπιγγες ὁ Ἀλέξανδρος, φωνές πολλές ἀκούει :

Λείψαν' ἀπὸ τὰ μνημόνεα, ψυχὲς ἐμφα-
 [νισθῆτε,
 εἶναι ἡμέρα κρίσεως, δευτέρᾳ Παρουσίᾳ·
 ἔρχεται ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ τὴν πλάσιν
 [νὰ δικάσει,

Ὁ Λόγος 'πὸ ἐνσαρκώθηκε σ' ἀμίαντη
[Παρθένω.

Δύο χρόνοι μόλις πέρασαν, ἀφοῦ τὴν ὀπτασίαν
εἶχεν ἰδεῖ στοὺς γάμους τοῦ ὀδοξασμένου νέου,
στοὺς ἰσοχρόνους θάνατος ἀγούρος τὸν ἐπῆρε.
Τὴν ὥραν 'πὸ στὴν κλίνην τοῦ τοῦ χάρου δίνει παίρνει,
τὸ στράτευμα καὶ ὁ λαὸς βρύση τὸ δάκρυ χύνουν,
οἱ στρατηγοὶ παρακαλοῦν, κλαίοντας τὸν ρωτοῦνε,
εἰς ποῖον θέλει νὰ δοθεῖ τῆς βασιλείας τὸ σκῆπτρον·
ἐκεῖνος σὰν καὶ χάρηκε στὸ ρώτημα ποῦ ἐκάμαν,
γελοῦν τὰ μαῦρα χεῖλη του, ὁ ὀφθαλμός του λάμπει,
τὴν βασιλείαν, τὸ σκῆπτρον μου στὴν Ἀριστον τὰ
|ἀφήνω,
εἴτε τὸ εἰπῶ ἢ δὲν τὸ εἰπῶ, αὐτὸς θὰ βασιλεύσει.
Αὐτὰ τὰ λόγια λέγοντας ἔσβησε κι ἡ φωνή του.
Στὸ στῆθος μὲ τὰ δάκτυλα 'μοιάζει σημεῖα σημειώνει·
δὲν τὰ νοοῦν οἱ στρατηγοί, δὲν τὰ νοεῖ ὁ κόσμος.
Τὰ μάτια του ἐβασίλευσαν, καὶ ἔφυγε ἡ πνοή του,
καίτεται ἄγιος νεκρὸς στὸ στῶμα τοῦ θανάτου.
στὴν Ἀλεξάνδρεια ὁ τάφος του, κι εἰς τὸν Θεὸ ἡ ψυχὴ του.

Δ Ε Η Σ Ι Σ

Τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου πρόνοια
δῶσε δόξα καὶ τιμὴ,
μακροβιότητα νὰ δώσῃς
στοῦν Ἑλλήνων τὴν φυλή.

Ὅσες χάρες καὶ ἂν τῆς κάμεις
τὲς ἀξίζει, ὦ Θεέ·
μάρτυρες νὰ μοῦ βρεθῇτε,
Γῆ μητέρα καὶ Οὐρανέ !

Γνωστὸ εἶναι πῶς στὸ χῶμα
τῆς Ἑλλάδος τὸ ἱερὸ
κύμα ἔφερε πολέμου
ἀσπλαχνότατον ἐχθρό.

Ἀπ' τοὺς κόρφους τῶν μαννάδων
παίρνει ἀνήλικα παιδιά,
τὸ ντζαμὶ νὰ προσκυνοῦνε
τὰ διδάσκει εἰς τὰ σχολεῖά·

Κι ἔρχονται καὶ μεγαλώνουν,
καί, στρατιῶτες φοβεροί,
τὴν Ἑλλάδα ὅλη δουλώνουν
καὶ ἄλλην γῆν Χριστιανική.

Ἐφθασαν ἕως στὴν Βιέννη,
καὶ ἐγυμνώσαν τὰ σπαθιά·
βασιλιάς τῆς Πολωνίας
τοὺς ἐστάθηκε ὀμπροστά.

Κι ἤπιαν αἶμα τὰ κοντάρια
τῆς Λεχίας τὰ ἔακουστά,
τὸν Σοβιέσκη ἢ Γερμανία
σὰν Θεὸν τῆς προσκυνᾷ.

Ἀλλὰ φεύγει ἀπ' τὴν Ἑλλάδα
σοφ' ἀ φεύγει καὶ τιμὴ,
στὸν ζυγὸν πικρῆς δουλείας
ὁ λαὸς ὀργυλογοεῖ.

Μῆνες πέρασαν κι αἰῶνες
καὶ ἀναστήθηκε ἡ φυλή,
τὸ νησιώτικο πῶς καίει
πῦρ, τὸ εἶδανε οἱ ἐχθροί.

Στές στεριὰς φονεύει, ἀστράφτει·
τὸ σπαθὶ τὸ Ἑλληνικό,
καὶ μονάρχης βασιλεύει
στὴν Ἀθήνα μὲ Σταυρό.

Τῆς Εὐρώπης καὶ γενναῖοι
πολεμάρχοι βασιλεῖς,
ἔλαβον στοὺς Ναβαρίνους
μεγαλόσταυρον τιμῆς.

Τῆς γλυκειᾶς εἰρήνης τώρα
φέγγει τ' ἄστρο τὸ χρυσό,
τὰ τραγούδια πρέπουν τώρα
στῆς γαλήνης τὸν καιρό·

Μήπως καὶ ἔξαφνα ἀρχινήσει
τοῦ πολέμου ἀνεμική,
ψηλὰ κύματα καὶ ἀφρίσουν,
κι ἡ ρομφαία ξεγυμνωθεῖ.

Τοῦ μεγάλου τοῦ Ἀλεξάνδρου
τὲς ἀνδρεῖες ἐπαινῶ,
καὶ τοὺς γάμους του ἔχω ψάλει
τοὺς καημούς του ἐξιστορῶ.

Ὁ προφήτης Ἰωάννης
μὲ σοφίαν θεϊκή,
τὰ μελλούμενα τοῦ λέγει
σὰν πατέρας πρὸς παιδί.

Εἶδε, εἶδε, ὁ νιὸς τῆς Πέλλης
εἶδε φῶς ἀληθινό,
καὶ τὸ σκῆπτρο ἐγκαταλείπει
στὸν φιλόφθονον θεό.

Νέοι, μάθετε, καὶ γέροι
καὶ τὰ βρέφη εἰς τὸ βυζί,
κορασιές ἀκροασθῆτε,
βασιλιάδες καὶ λαοί·

Δὲν θὰ εἰπῶ καινούργιο πράγμα,
θὰ εἰπῶ πράγματα γνωστά,
συχνὰ ὅμως καὶ συμβαίνει
τὰ πλακώνει ἀλησμονιά,

Καθὼς ὅταν τῆς Σελήνης
σύγνεφο συχνὰ πυκνὰ,
τῆς θολώνει τὲς ἀκτίνες
εἰς τὸν ξάστερο οὐρανό.

Νέος κόσμος ἐγεννήθη
μὲ τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ,
ἔπεσεν ἡ βασιλεία
τοῦ Ρωμαίου πολεμιστοῦ.

Τῶν Ἑλλήνων ἡ σοφία
σοφία ἐφάνηκε μικρή,
καὶ μωρίαν τὴν ἀποδείξαν
οἱ ψαράδες οἱ ἐκκλητοί.

Εἰς τὰ δίκτυα τῆς ἀγάπης
ἐψαρεύσαν τοὺς λαούς.
ἔσπειραν στὴν οἰκουμένην
τοῦ ἐλέους τοὺς βομούς.

Τῆς ἡμέρας μας μεγάλοι
ἡγεμόνες ξακουστοί,
ποὺ σὰν τ' ἄγρια λιοντάρια
αἷμα βρέχετε τὴν γῆ!

Μιὰν ἀκούσετε ἱστορίαν
ποὺ θὰ σᾶς διηγηθῶ,
τὴν σηκώνω ἀπὸ βιβλίον
παλαιὸ καὶ ἱερό.

Εἰς τὴν Ρώμην ἐσυνήθουσαν,
ἦτον βάρβαρος καιρός,
μὲ παιγνίδια τοῦ θανάτου
νὰ εὐφραίνεται ὁ λαός.

Μὲ σπαθιά ἐμονομαχοῦσαν
κι ἐφονεύοντο ὡς ἐχθροί,
κόσμος ἐχειροκροτοῦσε
εἰς τὴν ἀσπλαγχνὴ σφαγή.

Ἀπ' τὴν ἔρημον εἶχε ἔλθει
ένας ὅσιος ἀσκητής,
μ' ἕναν φίλον του πηγαίνει
στὸ παιγνίδι θεατῆς.

Ὡς οἱ σάλπιγγες λαλήσαν
χύνονται οἱ πολεμικοί,
ματωμένοι, σκοτωμένοι
πέφτουν ἄψυχοι εἰς τὴν γῆ.

Ἀπ' τὴν θέσιν του πηδαῖ
μὲ θυμὸν ὁ ἀσκητής,
στὸν λαόν, στὸν βασιλέα
ὁμιλεῖ τέτοιαις λογῆς.

Ἀθεόφοβοι τί χαίρεσθε
εἰς τὰ τόσα φονικά,
τὰ θηριᾶ σᾶς ἀναθρέψαν
λίθινη ἔχετε καρδιά;

Τοῦ ὀλιγόζωου τοῦ ἀνθρώπου
τί φθονεῖτε τὴν ζωὴν ;
Διὰ τὸ πλάσμα τοῦ Κυρίου
τόσην τρέφετε ὀργήν ;

Τὸ ἀνάθεμα νὰ ἔχετε.
ἂν δὲν παύσετε οὐθὺς
τὸ θανατερὸ παιγνίδι
τῆς ἁμαρτωλῆς σφαγῆς !

Σὰν τὸ κύμα ὅταν μεγάλο
σεῖσει τὴν ἀχρογιαλιά,
τὰ καράβια κινδυνεύουν
στὰ ἀφρισμένα τὰ νερά,

Ὁ λαὸς σὰν κύμα ἀφρίζει
καὶ μὲ μάνητα πολλή,
μὲ τὲς πέτρες τὸν φονεύουν
τὸν σεβάσμιον ἀσκητή.

Κεῖτεται ἄχαρο κουφάρ.
μὲ τοὺς ἄλλους τοὺς νεκρούς,
εἰς τὴν Ρώμην ἐθανατώθη
ἀπ' τοὺς πρώτους Χριστιανούς !

Ἦλθε ἡ νύχτα, τὸ σκοτάδι,
μελετήσανε οἱ λαοὶ
τὴν φρικτὴν παρανομίαν,
τὴν σατανικὴν ὀργήν,

Μὲ τὰ κλάϊματα πηγάζει
ὅλη ἡ Ρώμη τὴν αὐγή,
τὸ νεκρὸ κουφάρι παίρνουν
καὶ τὸ θάφτουν μὲ τιμὴ.

Εἰς τὴν πόλιν διαλαλοῦνε
βασιλέας καὶ λαὸς :
τὰ αἱματηρὰ παιγνίδια
ἀκυροῦνται διὰ παντός.

Καὶ ἄλλην θίλετε ἱστορίαν,
βασιλεῖς, νὰ σᾶς εἰπῶ ;
Δὲν μπορῶ νὰ σιωπήσω,
ὅπως μοῦ ἔρχεται ὁμιλῶ.

Ὁ Ἀλέξανδρος (διηγεῖται
ἱστορία Ἰνδική)
εἰς τὰ δάση ποῦ ἐπερπάτει
εἰς τὴν ἔρημῃ τὴν γῆ,

Καθαρότατον σὰν ἥλιος
βλέπει ἕναν ποταμό,
πίνει, λούεται στὰ νερά του
λάμπει, ὡς τ' ἄστρο τὸ αὐγινό.

Ἦτονε τοῦ παραδείσου
ὁ μακάριος ποταμός,
ἄκρῃ ἄκρῃ τὸ ποτάμι
παίρνει ὁ ἥρωας βαρρετός.

Μέρα, νύχτα ταξιδεύει
καὶ σιμά του πλιά θωρεῖ
φωτεινὴ τοῦ Παραδείσου
θύρα, ἀλλ' ἦτον σφαλιστή.

Ἀνοιξε, τῆς οἰκουμένης
ἐγὼ εἶμαι ὁ βασιλιάς !
Φωνὴν μέσαθεν ἀκούει,
φωνὴ ἀντήχησε μὲ μιᾶς :

Φύγε, κι εἶσαι αἱματομένος
ἀπὸ αἷμα ἀνθρωπινό,
μόνον δίκαιοι λημεριάζ-
[ζουν
εἰς τὸν τόπον τὸν Ἱερό.